ARANYÉRMESEK ALBUMA I.

A világversenyek viharos küzdelmei és a felkészülés szürke hétköznapjai között a gyerekek: Dávid és Linda jelentik a pihenést

Egy kis „szenvedés" a ferde-padon. Sok száz hasizomerősítő gyakorlatra is szükség van a sikerhez

pan önbizalma, kétségek gyötrik, de ezen eddig mindig segítettünk. Nekem hosszú, közös pályafutásunk alatt csak egyszer okozott csalódást. A moszkvai olimpia döntője, a szovjet Bikovval vívott összecsapása után. Győzött, olimpiai bajnok lett, de csak állt bénán...

Itthon győzni

Egy kis magyarázat dr. Hegedűs Csaba félig komoly, félig tréfás szemrehányásához: Kocsis Feriről tudni kell, hogy győzelmei után, örömében tornászoknak is dicséretére váló flikflakkokat ugrál. Így tette ezt ifi versenyző korában, s később is, nemzetközi és hazai viadalok sokaságán. Csak éppen az olimpiai döntőt követően volt olyan, mint egy élettelen fadarab. Úgy szóltak be neki a szőnyeg mellől: „Örülj Feri, bajnok vagy!"

— Nem tudtam elhinni, hogy sikerült — emlékezik Kocsis Ferenc —, láttam, hogy Csabi mosolyogva szuggerál belém valamit. Valószínűleg azt, hogy higgyem már el végre, olimpiai bajnok lettem.

— Esélyesként indultál, szinte mindenki elsőséget várt tőled, hogy tudtad elviselni ezt a terhet?

Mint eddig oly sokszor, ezúttal is a dobogó tetején. A sportág jelenlegi legeredményesebb magyar képviselője már Los Angelesre gondol

— Fogalmam sincs. A döntő előtt azt sem tudtam, hol vagyok. A szívem a torkomban kalapált. Bemelegítettem, állandóan az járt a fejemben, mi van, ha nem sikerül. A környezetemben mindenki kérdezősködött hogy vagyok, biztattak, én meg csak mosolyogtam. Hogy min, miért?! Aztán a mérkőzés hamar véget ért, nem túlzás, önkívületben voltam, sokáig nem fogtam fel mi is történt velem.

— Hogyan tovább?

— Mindent elértem már. Csak azt az egyet nem ízleltem meg, hogy mit jelent idehaza győzni valamilyen világversenyen. 1983-ban mi rendezzük az Európa-bajnokságot. Hát, az a célom, hogy ott nyerjek.

— A következő olimpián még csak harmincegy éves leszel.

— Los Angelesbe csak akkor utazom el, ha esélyem lesz az aranyéremre. Akkor már valószínűleg senki sem fog „csikó"-nak becézni, de olyan „ló" nem leszek, hogy egy szép vereséggel búcsúzzak el az olimpiától. Ha már búcsú, legyen szép.

Bőcs Ferenc

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését **csak postai levelezőlapon** küldd be!
Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.
Beküldési határidő: november 11.

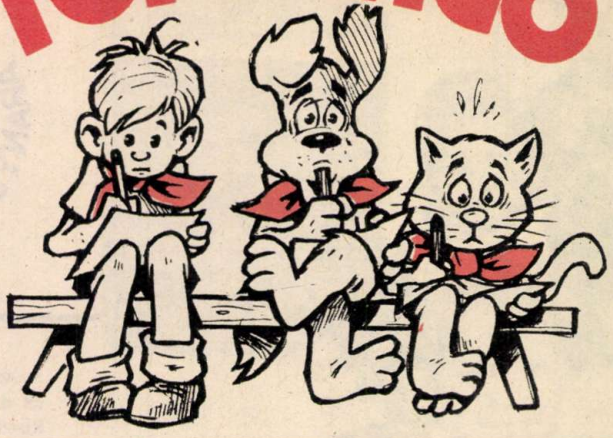

Az Egészségügyi Világszervezet (a WHO) 1980. november elsejétől akciót hirdet egészségünk védelmének érdekében. Jelmondatának betűit összekevertük: „ÉS KERTÉSZ GÉZA ÉG". Ezekből a betűkből az eredeti háromszavas mondatot rakd össze!

ÁLLAPÍTSD meg a képek helyes sorrendjét. Két-két képet egy tárgy, vagy apró részlet kapcsol össze. Például: az 1-es és 6-os képen is megtalálható a sapka.

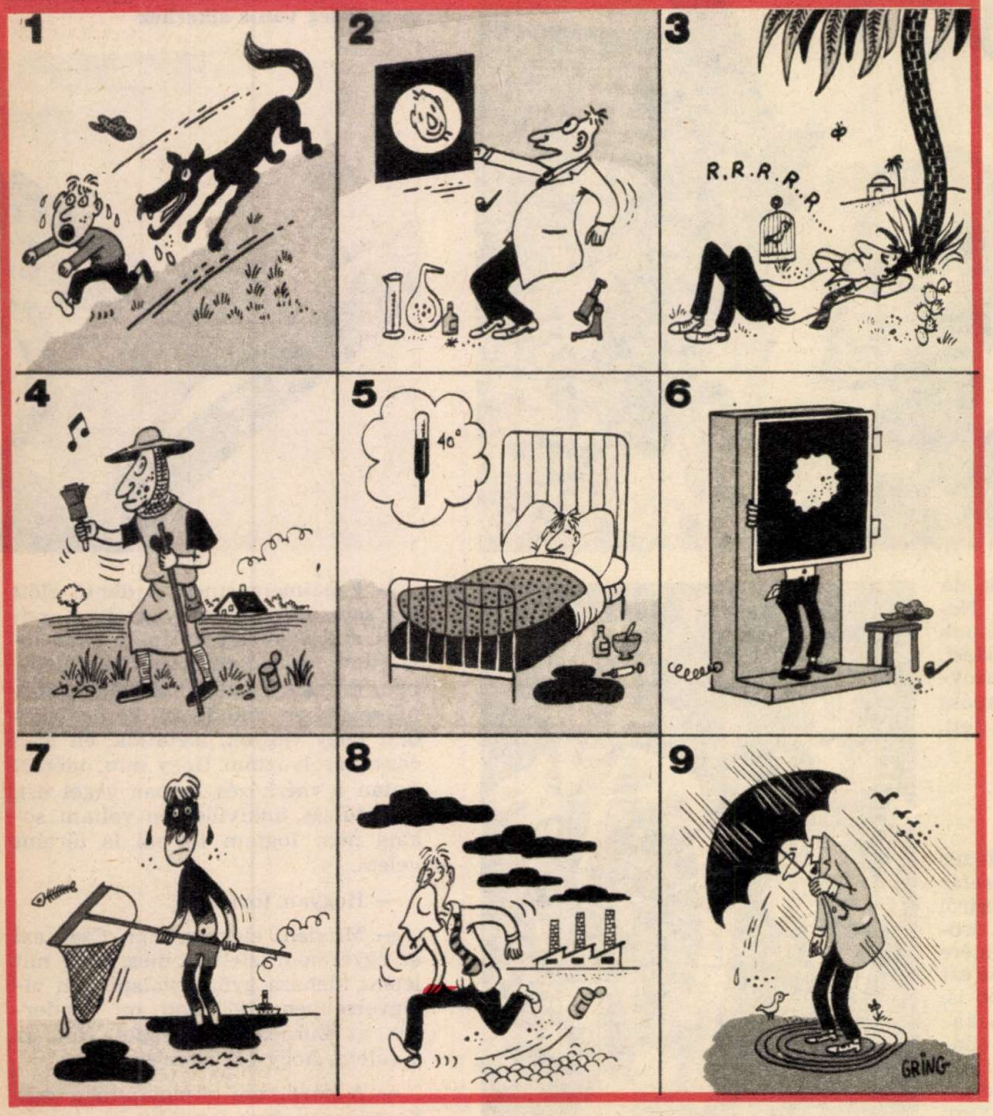

HÁNY KÜLÖNBSÉG TALÁLHATÓ A KÉT RAJZ KÖZÖTT?

A 27. SZÁM MEGFEJTÉSEI. Történelem bronzban: Kossuth. Melyik kocka: 1. Csigarejtvény: Arany János. Egy bohóc: 13. Névadók: 1. Űrhajó, 2. Fecske, 3. Tigris, 4. Hattyú. Mi ez?: szigetelés.

NYERTESEK. A 25. és 26. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bodor Elvira, Hegyes Katalin, Szűcs Róbert, Tóth Károly, Budapest; Jánovszki Judit, Várszegi Katalin, Békéscsaba; Amrein Ilona, Mecseknádasd; Csom Andrea, Nemesgulács; Égerházi Katalin, Hajdúhadház; Kovács László, Hajdúszoboszló; Kutasi Gyöngyi, Fertőszentmiklós; Nagy Andrea, Füle; Nagy Ildikó, Békés; Négeli Miklós, Szekszárd; Odor Vilmos, Győrújbarát; Orosz Zoltán, Pogány; Petre Ágota, Jobbágyi; Székely Edit, Tata; Szabó Krisztina, Miskolc;

Nagy Zsuzsa, Budapest; Andirkó Attila, Hajdúböszörmény; Bálint Krisztina, Sződliget; Botló Balázs, Pannonhalma; Fehér Erzsébet, Mezőkövesd; Gyura Barbara, Vasas; Hajzer Lajos, Pécs; Kalmár Katalin, Jászladány; Keskeny Andrea, Kecskemét; Koch Boglárka, Paks; Laczkó Ida, Becske; Matus Krisztina, Sződliget; Melegh Mónika, Vásárosnamény; Rédei Erika, Jászárokszállás; Saruga Kinga, Alsórajk; Sneider János, Nagyszénás; Szegedi Anikó, Dunaszentgyörgy; Török Olga, Szentes; Varga Tünde, Závod; Varjú Sarolta, Kaba.

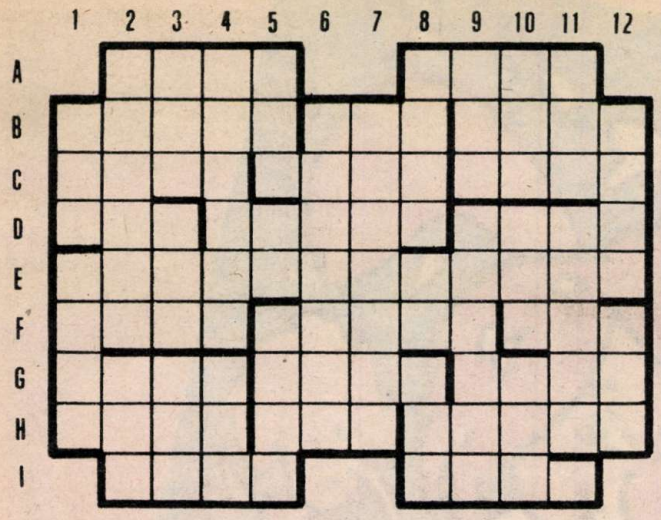

VÍZSZINTES: A–2: Híres tó a Szovjetunióban. A–8: Olajozza. B–1: A tevő. B–6: KHÉ. B–9: Becézett Terézia. C–1: Kövér. C–5: Tétlen Péter! C–12: Vezényszó a lovasságnál. D–3: Fekvőhely. D–4: Számjegy. D–9: Kerti szerszám. **E–1: Hónap és évszak, amely a Nagy Októberi Szocialista Forradalommal függ össze.** F–4: Látta az eseményt. F–5: Aláveti magát, tisztelettel adózik. F–12: Az állóvíz. G–1: Istennő. G–5: Dal az operában. G–9: Csónakot hajt. H–1: Kis méretű, fára festett szentkép. H–5: Néma rések! H–12: Nemesfém: I–2: Izmos. I–8: Se vége, se eleje a mackónak!

FÜGGŐLEGES: 2–A: Világhírű költő (Louis). 3–A: Szóvégződés. 4–A: Amiket párja. 5–A: Csen. 8–A: Házassági szándékát bejelentő. 9–A: Női név. 10–A: NER. 11–A: Papírra vető. 1–B: Nagy költőnk. 6–B: . . . ökröcske. **7–B: A hatodik után következik.** 3–D: AVA. 5–D: Kiejtett betű. 9–D: Hárommal osztható számjegy. 10–D: Az állóvíz. 11–D: . . . vár, ma Leningrád. 1–E: Annuska. 8–E: Görög betű. 12–E: Lajoska. 5–F: Illatos fa. 12–F: Névelők. 2–G: . . . bana. 3–G: Ruhagyár. 4–G: Az egyik nem. 8–G: AYA. 10–G: Világtalan.

Beküldendő: az E és a 7-es sorok.

BETŰREJTVÉNYEK

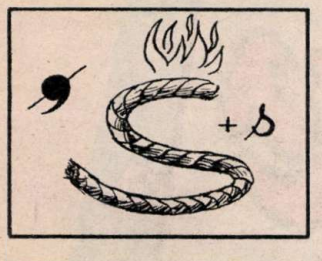

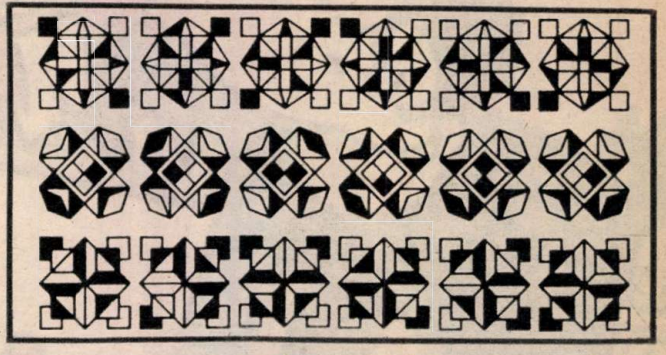

KÉSZÍTS rejtvényt az ábra alapján!

SAKK

Az új tanévben bevezetőül egy nem túlságosan nehéz feladványt közlünk:

G. F. Anderson – 1919

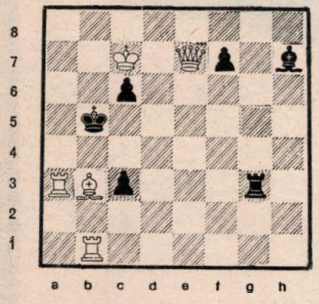

A megfejtést küldjétek be a Pajtás szerkesztőségébe, elegendő a kulcslépés (világos első lépésének) megadása.

Az április 3-án megjelent Szöghy-feladvány megoldása: 1. e2–e4!, a május 4-én közölt Hun-feladványé pedig 1. Be8–e6! – A helyes megfejtést beküldők közül könyvutalványt nyertek: Ács Balázs, Sárvár, Március 15. út. 2. – 9600, Bokányi Attila, Budapest VIII., Leonardo u. 46. II. 17. – 1082, Ivók Ivett, Budapest XVIII., Havanna u. 48. II. 7. – 1181, Megléc István, Szakoly, Rákóczi út 17. – 4234 és Varga Tünde, Szombathely, Sas u. 34. – 9700.

F. Á.

A 9 VÁZÁBÓL MELYEK AZ EGYFORMÁK?

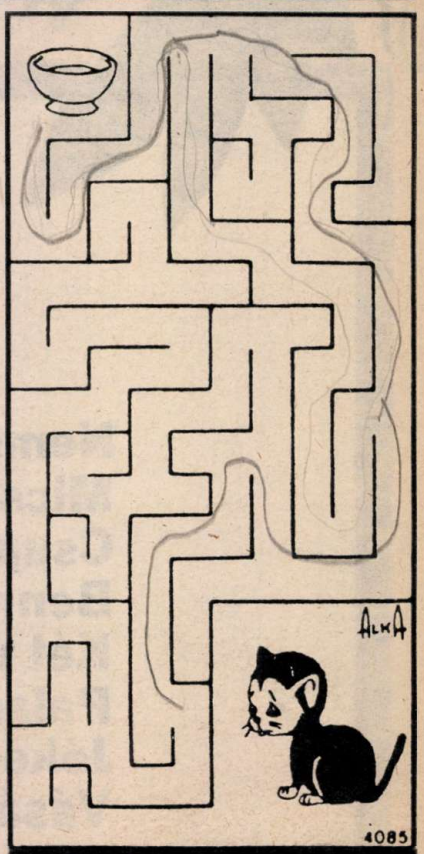

ÚTVESZTŐ

Segíts a cicusnak! Enni szeretne.

Hahó! Hahó!
Nemsokára újra kapható...
Micsoda? – A második Hahota!
Csupa humor, csupa móka,
Benne Borzas és Csacsóka:
Két új kedves ismerős,
Palacsinta sütő hős...
Jókedvünkben készítettük,
Vásárold meg, nevess velünk!

ÁRA: 12,50 Ft

80/32
XXXV. ÉVF. • 1980. NOV. 6. • ÁRA: 3,50 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: GÁAL ZOLTÁN

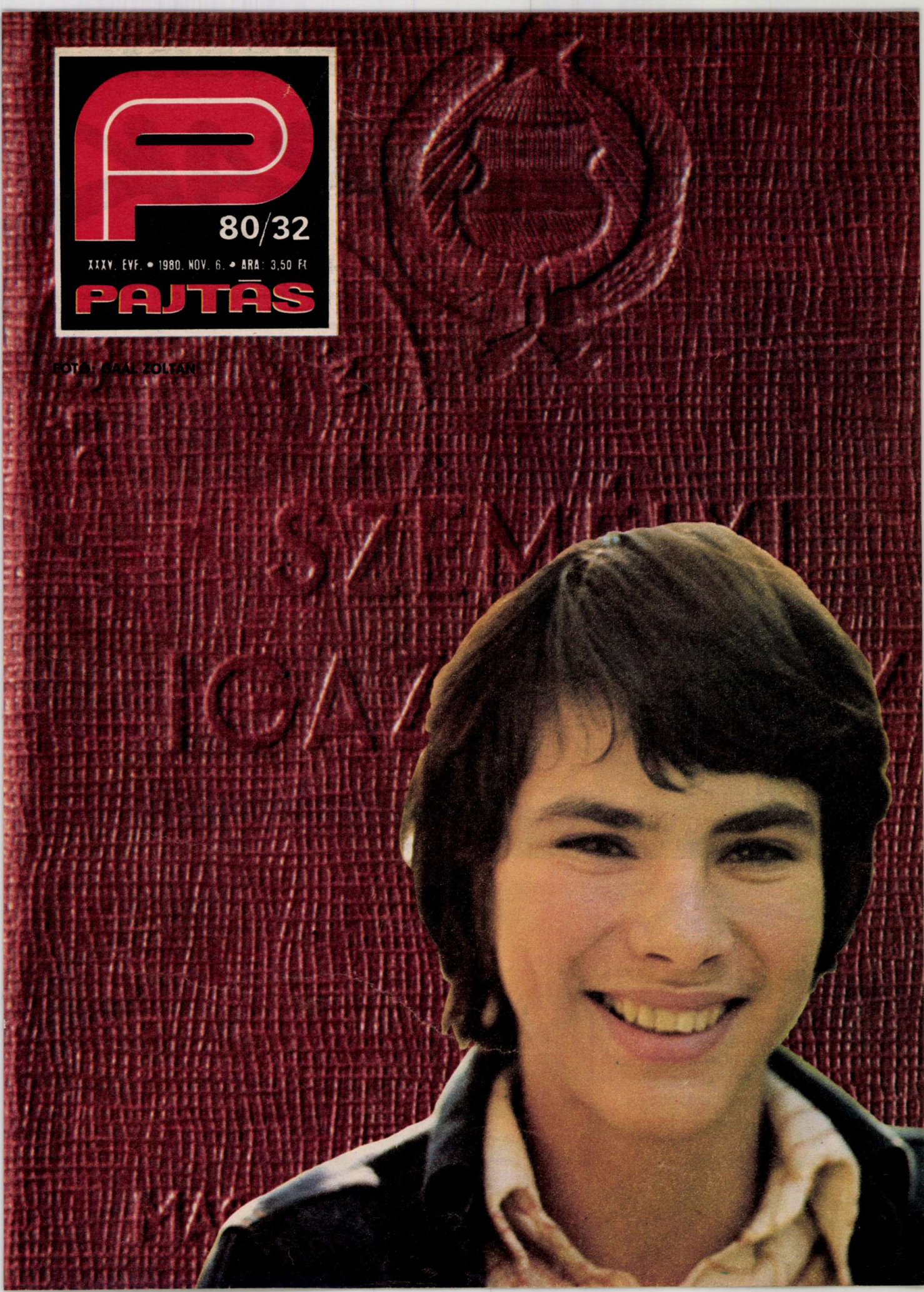

SZIBÉRIAI SUGARAK

Egy tunguz fiú rajzol. Megfagyott szarvast rajzol, az ilyesmi ma sem ritkaság Szibéria erdőiben. Kemény hideg van errefelé, mégis egyre kisebb a ridegség. Talán mert az évszázadokon át háborítatlan vadonban most már otthonosan mozog az ember. A teremtő ember, aki vasból épített sugárutat a tajgán át. A Bajkál–Amur vasút sínpárja mentén pedig egyre több város bújik ki a földből, a házakból esténként árad a fény. Szibéria gyerekei új iskolákat, kollégiumokat, játszótereket, úttöröházakat kapnak. És ettől egyre több mosoly sugárzik az arcukról.

Mesélik, hogy egyszer azt kérdezte Arkagyij Akimov kistestvére, hogy honnan jön a fénysugár. A tízéves fiú próbálta magyarázgatni, de nem ment a dolog. Így hát csak annyit mondott, hogy Lenin zöld lámpájából, amelyet a forradalmi múzeumban őriznek. A felnőttek nevettek egyet a magyarázaton, a kistestvér csodálkozott.

Pedig, ha meggondoljuk, bizony jó válasz volt.

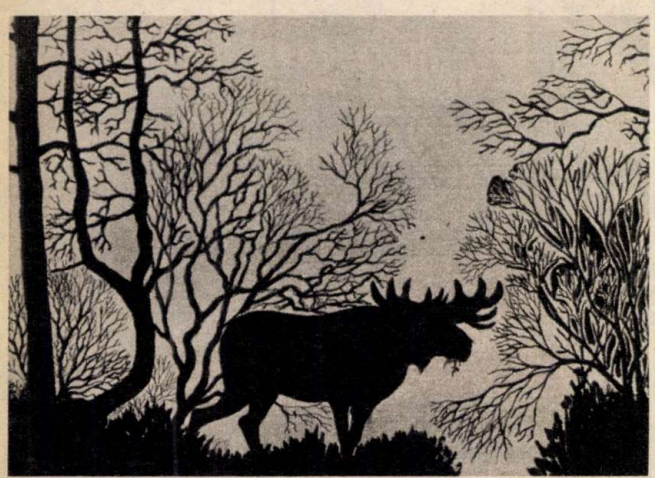

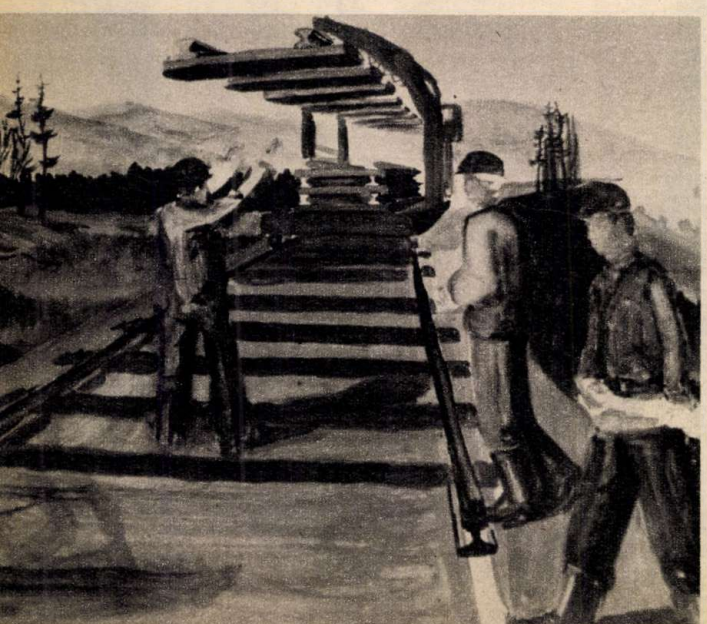

A szülőszobában erős fény világítja meg a műszereket. Orvosok, szülésznők, műtősök dolgoznak. Félszavakból, mozdulatokból is értik egymást. Világoszöld ruhájuk patyolattiszta.

A kismama lassan megnyugszik... Ezek már az utolsó pillanatok. Hirtelen éles sikítás hallatszik: oááá! Az egyik szülésznő magasba emeli a babát.

Megszületett a Magyar Népköztársaság legújabb állampolgára.

Az alaptörvény szerint

Hogyhogy állampolgár? Hiszen még csak enni, inni, aludni és bőgni tud. Meg a dolgát végezni. Hát persze, mindez a feladata. Mondhatnánk: a kötelessége. S már élete első pillanatában van egy sor joga is; a leggondosabb orvosi ellátást kell kapnia, 2500 forint értékű „kelengyére" jogosult, megkapja az első védőoltásokat — és így tovább.

Magyarán: minden ember, születésétől kezdve állampolgárnak számít. Az állampolgársággal együtt járnak a jogok és a kötelességek, amelyeket nálunk az alkotmány — a Magyar Népköztársaság alaptörvénye — foglal össze. Ez biztosítja a jogot mindenkinek ahhoz is, hogy művelődhessen, például ingyen végezhesse el az általános iskolát.

Az alkotmány tehát alaptörvény — az összes többi, így az Ifjúsági Törvény is ennek alapján készült. Az Ifjúsági Törvény mondja ki többek között, hogy az úttörőszövetség képviseli a gyerekek érdekeit és jogait, kezdeményezi művelődési és sportolási lehetőségeik, szociális helyzetük javítását. Vagyis mindazt, amit hétköznapi nyelvünkben ezek a szavak fejeznek ki: pihenés, szórakozás, játék, kedvezményes ebéd a napközíben.

S hogy hol van a másik oldal — a kötelesség? Ezt pontosan megfogalmazza a kisdobosok hat, és az úttörők tizenkét pontja. Azaz minden gyerek köteles legjobb képességei szerint tanulni, szóljon társai érdekében, vitázzon, törje a fejét olyan ötleteken, amelyek a közösség életét még szebbé, még tartalmasabbá tehetik. Röviden: legyen közéleti ember, mint ahogy erre az úttörőszövetség számos programja is ösztönöz.

Mint a régi görögöknél

Egyfelől jogok, másfelől kötelességek — csak győzze fejben tartani az ember! Hát... nem is olyan könnyű. Ám, hogy könnyebb legyen, az idei évtől új tantárgyat tanulnak az ötödikesek. Neve: történelem és állampolgári ismeretek. Három év múlva „kettéválik" a tantárgy: a majdani nyolcadikosok félévkor befejezik történelmi tanulmányaikat és utána csak állampolgári ismereteket tanulnak.

Csak? Éppen ez az, hogy nincs csak. Mert mindaz, ami ennek a tantárgynak a lényege, nem választható el a mindennapok egyetlen mozzanatától sem. Benne van a család, az iskola, a lakóhely, az úttörőmozgalom, a társadalom, de mindenekelőtt és legfőképp: az ember.

S hogy „ízlik" az új tantárgy az ötödikeseknek?

Kerényi Zsófia: „Először féltem, hogy már megint többet kell tanulni. Aztán rájöttem, hogy egy csomó mindent már tudok is. Például olvastam, hogy az Országházban tanácskoztak a képviselők. Úgy gondolom, ez olyan lehet, mint a régi görögöknél, ahol a szabad polgárok népgyűlésen döntöttek az állam fontos ügyeiről. Különben ismerek én is egy képviselőt a falunkból, az anyu éppen a múltkor ment hozzá egy fontos ügyben. Nálunk ugyanis még nincs mindenhol vízvezeték."

Halmi Dániel: „Nekem az tetszik ebben a tantárgyban, hogy most már egy-két dolgot én is el tudok magyarázni az öcsémnek, aki folyton faggat. Megkérdezte például, Dani, mi az, hogy ősközösség. Elmagyaráztam neki, hogy nagyon régen olyan volt az emberek közössége, mint náluk az oviban: ugyanazt eszi minden gyerek, elosztják a játékaikat, vagyis mindenkinek egyforma joga van.

Mi lesz, ha többet tudnak?

Az elmélet mellett egy sor gyakorlati dolgot is elsajátíthatnak az új tárgyat tanuló gyerekek. Olyat is, ami majd később, esetleg hosszú évek után válik hasznukra. „Száz éve az inasok a mesterektől lesték el a szakmai fogásokat. A mai felnőtteket senki nem tanította, hogyan kell például egy kérvényt, hi-

vatalos levelet a mi társadalmi szokásaink szerint megfogalmazni" — mondta Paunz Imréné gyakorló tanár, a tankönyvi lexikon és a tanári kézikönyv írója, az olvasókönyv szerkesztője. „Szeretnénk megértetni a gyerekekkel mindazt, ami velük, velünk történik. Ne csak olvassák az újságot, nézzék a tévét, hanem értsék is, amit látnak, hallanak" — tette hozzá dr. Szebenyi Péter, az Országos Pedagógiai Intézet főosztályvezető helyettese.

S mi lesz, ha a gyerekek többet tudnak majd a világ számos dolgáról, mint a szüleik? „Ez természetes — mondták az Országos Pedagógiai Intézet munkatársai. — Egyébként a gyerekek máris sok mindenben többet tudnak."

Eszembe jut a Népszabadság egyik karikatúrája. Menő téma volt a címe, gyerekeket ábrázolt a játszótéren. Az egyik fiú azt mondta a másiknak: „Nincs igazad... a külpiaci árhatások növekvő begyűrűzése, az árstruktúra dotációjának ellentmondása követelte az értékarányos fogyasztói árakat..."

Észrevétlen feleltetés

Persze a karikatúra túloz. De vajon mi ragadt meg a tantárgyból azokban a fiatalokban, akik néhány éve mint általános iskolások, kísérletképpen tanulták?

Varga Imre kertészeti szakközépiskolás: „Megértettem, hogy mi a demokrácia lényege. Nekem, neked és mindenkinek joga van ahhoz, hogy beleszóljon az ország életébe, ha cserébe elvégzi azt, ami az ország életéhez tőle, személy szerint szükséges.

Kiss Zsuzsa gimnazista: „A munka akkor ér valamit — akár a KISZ-ben, akár az iskolapadban végzi az ember —, ha nemcsak kötelességből, hanem kedvből csinálja."

Wagner Anna egyetemista: „Ezt a tárgyat nem nehéz érdekessé tenni, mert valóban érdekes. S ráadásul úgy is lehet feleltetni belőle valakit, hogy ne vegye észre: most éppen felel."

Így lesz ez a tárgy máris „nyerő". Vagyis nem azért szükséges, mert kell, hanem azért kell, mert szükséges. Ma, holnap és holnapután. Hiszen állampolgárok vagyunk valamennyien — az vagy te is!

Dési Péter

ÁLLAMPOLGÁR VAGY TE IS

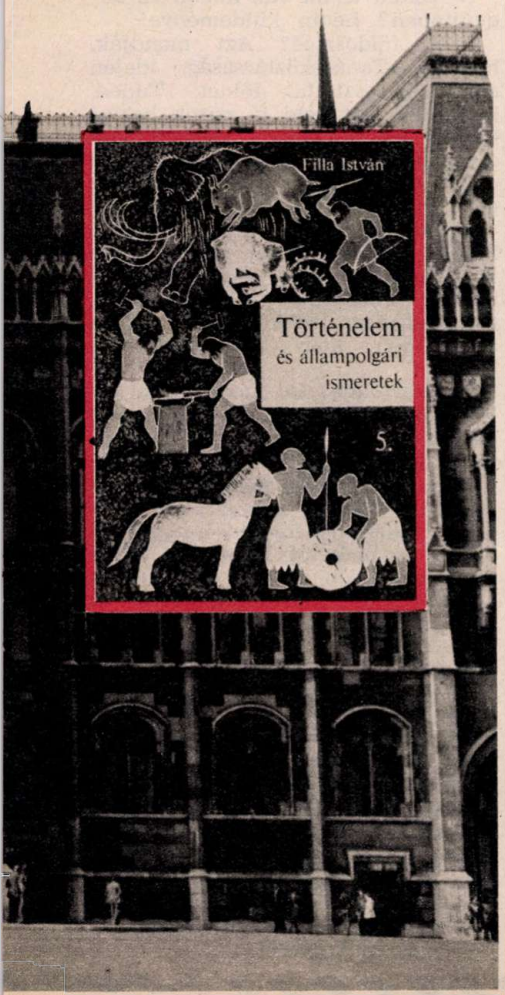

A REJTÉLYES

Szovjet-Oroszország még ezer sebből vérzett, amikor egy magyar hadifogoly, egy fiatal kommunista elindult, hogy hét határon át hazahozza Lenin ajándékát, a Horthy-fasizmus börtöneiben sínylődő foglyok és családtagjaik támogatására. A történetet Németi Lajos, Kun Béla futárja mesélte el.

Feri megkönnyebbült sóhajjal lépett ki a lvovi hadifogolytábor őrszobájának ajtaján. Már a barakkok között járt, az ajtók fölött levő római számokból próbálta megállapítani, hogy melyiket jelölték ki szálláshelyéül, amikor észrevette, hogy valaki követi. Óvatosan hátrafordult. Tekintete egy hórihorgas, állig felfegyverzett intervenciós katona tekintetével találkozott.

— Sikerült kicsempészni a kincset? — lépett hozzá vigyorogva a hórihorgas.

— Kincset? Éppen az előbb ígérték meg, hogy ingyen jegyet kapok a vonatra. Megyek haza. Magyar hadifogoly vagyok.

— Láttam, hogy a pad alá dugtál valamit és csak akkor húztad ki onnan, miután a társam megmotozott.

Feri igyekezett mosolyt erőltetni az arcára.

— Az öngyújtómra gondolsz? — mondta és zsebéből egy géppuskahüvelyből készült gyújtót húzott elő. — Oroszországban, a hadifogolytáborban ügyeskedtem össze.

A hórihorgas leemelte válláról a puskát.

— Forgasd csak ki gyorsan a zsebeidet!

Az öngyújtót zsebkendő, maroknyi összegubancolódott zsineg, egy zacskó füstölni való mahorka és egy bicska követte.

— Más nincs nálad?

— Megnézheted.

A hórihorgas a zsebkendőt és a zsineget visszaadta.

— Mehetsz — mondta.

Feri kérlelni kezdte.

— A bicskát megtarthatod. A gyújtómra és a mahorkára azonban szükségem van. Szenvedélyes dohányos vagyok. Ha szerzel egy géppuskagolyót, egy darab acélt, még ma készítek neked hasonló gyújtót. A tűzkövet pedig megfelezem veled.

— Kotródj a barakkokba — fordított hátat neki a katona.

Feri földbe gyökerezett lábakkal, zakatoló szívvel bámult utána. Biztos volt benne, hogy a katona még csak nem is sejtette: az öngyújtóval mérhetetlen kincset rabolt el tőle. De ha rájön... Már bánta, amikor nem hallgatott a barátaira, akik Moszkvában azt tanácsolták, hogy a küldeményt a bakancsa sarkába építtesse be. Visszaszerzem, ha belepusztulok is — fogadkozott és tenyerében újra ott érezte Lenin kezének biztató melegét. A forradalom vezére hazaindulása előtt személyesen fogadta. Küldetése harci feladattal ér fel. Sajnos, még mi is nagyon szegények vagyunk, szükségünk van minden garasra, de testvéreink iránti szeretetünk az éhség érzésénél erősebb. A gyémánt kis helyen is elfér, és olyan értékű, amely tíz- és tízezer család gondjain enyhíthet. Ez most már csak magán múlik.

Feri a hórihorgas után futott és valósággal rávetette magát.

— Rabló... rabló...! — ordította.

Többen körülállták, csitítgatták.

— Mit óbégatsz, te esztelen! — ripakodott rá az odaérkező tiszt.

— Ellopta a dohányomat és az öngyújtómat!

A tiszt megragadta a hórihorgas grabancát.

— Igaz ez?

— Megpróbálta kijátszani az őrséget.

A tiszt kivette a katona kezéből az öngyújtót, megnézte szikrát vet-e, aztán Ferihez fordult.

— Átvizsgáljuk. Ha nincs benne titkos üzenet, megkapod.

Feri tehetetlenül oldalgott el szállásheiye felé. Milyen igazságtalan lenne hozzá a sors, ha a siker küszöbén ilyen ostoba módon szakadna félbe a futárszolgálat. A várostól nem messze van a senki földje, ahová fegyveresek nem léphetnek. Ha sikerült volna a kincset odáig elvinni, az út nehezén már túl lenne.

A kijelölt barakkban keresett magának egy üres priccset, végighevert rajta és megpróbálta nyugodtan végiggondolni a dolgokat. Egyet biztosan tudott: reggelig nem szabad várnia, mert ha a tiszt beváltja ígéretét, szétszedeti az öngyújtót, pillanatok alatt kiderül a rejtély.

— Van köztetek magyar? — járt végig ágytól-ágyig a hatalmas hodályban.

— Engem állítólag magyar anya szült, pajtás! — rikkantotta el magát egy zömök legény.

— Hadifogoly voltál?

— Katonaszökevényként kerültem ide. A kijevi pályaudvaron Pán Petljura katonái szedtek le a vonatról.

— A fehérekkel harcoltál?

— Vörös vagyok én édesapám, tetőtől talpig! A forradalom után Petrográdból indultam haza, de előbb Petljura emberei, aztán az intervenciósok fogtak el. Azt hitték, hogy kém vagyok, és az istennek sem engednek tovább.

— Segíts nekem, barátom!

— Ha nekem is a gyújtód miatt zokogsz, esküszöm megfojtalak!

— Tudod te mi van abban az öngyújtóban? Lenin küldeménye!

— A földosztóé? Azt mondják, hogy a Tanácsköztársaság idején otthon is osztottak földet. Tudod, ha nekem két hold jó zsíros, békési földem lenne, a világot kifordítanám a sarkából — mondta és a priccsre dobta magát. Úgy rázkódott, remegett, mintha malária láza lenne.

— Meghalok testvérek... meghalok... — kiabálta, majd Ferire kacsintva ezt súgta. — A parancsnokot mindenképpen idehívják. Gondoskodom róla, hogy legyen annyi időd, hogy átkutathasd az irodáját.

— Köszönöm! Ha hazajutunk, veled küzdök majd azért a jó zsíros földért — szorította meg a „hideglelős" legény kezét Feri.

A parancsnokság mellett levő kocsiszínből figyelte a bejáratot. Amikor a tábor vezetője kíséretével elhagyta az épületet, beosont a folyosóra, egyenesen az első emeletre. A 111-es számot kereste, amelyet az öngyújtót magával vivő tiszt említett.

Miután kopogtatására nem érkezett válasz, belépett az ajtón. Az öngyújtó ott hevert a parancsnok íróasztalán. Kézbe vette, néhányszor megemelte, hogy a súlyából megállapítsa, nem nyúltak-e hozzá.

— Fel a kezekkel! — lépett elő a szekrény mögül a hórihorgas. — Én megmondtam a parancsnok úrnak, hogy előbb vagy utóbb idejössz.

— De azt nem mondtad, hogy visszaadod nekem a gyújtót.

— Hülyének nézel?

ÖNGYÚJTÓ

— Gyávának! Ha igazi férfi lennél, a függöny mögül elküldenéd a katonákat.

Hórihorgas odalépett az ablakhoz, elhúzta a függönyt.

— Nincs itt senki — mondta.

Feri kihasználta a pillanatot, melléje ugrott és lesújtott rá az öklével. Az alélt katona ruhájába bújt, aztán zsebében az öngyújtóval, az ablakon át menekült.

— A drágakő gyakran bajt hoz az emberre. Lenin gyémántja eddig átsegített minden veszélyen — gondolta és bizakodva futott a határ felé...

Faragó György

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

CSÜCCS...!

– Öö... csak nem fáradt, kedves... izé?

– Szólítson csak egyszerűen féregnek. Úgyis elegem van az egészből.

– Valami baj van netán...?

– Valami baj?... Netán...?! Nagyon jó. Nem elég, hogy lépten-nyomon nyelnem kell a különféle rovarirtó szereket, amelyek némelyike kifejezetten káros az egészségemre, de újabban már a mikroszkópjaikkal is rámtalálnak. És akkor elégedetten csóválják a fejüket: uramatyám, de rusnya jószág!

– Háát...

– Hát vegye tudomásul, hogy bármelyik ismerősöm bármelyik kisujja többet ér a számomra, mint – mondjuk – a maguk Olívia Newton-John-ja! Mit? Hogy az egy ennivaló teremtés? Még ha én mondanám...!

A HÉT VICCE

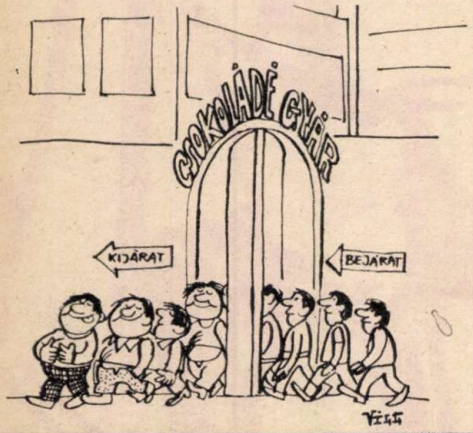

KISGAZDASSZONY SZAKKÖR

Ebben az évben csaknem 600 résztvevővel 27 szakkör, klub működik a debreceni Lőwy Sándor Úttörőházban. Újdonság a kisgazdasszony szakkör, amelynek tagjai a háztartás rejtelmeivel ismerkednek meg. Képünkön: készül a töltött paprika.

A NÉVADÓ: VÁCI MIHÁLY

A tatabányai Dózsakerti II. számú Általános Iskola és úttörőcsapata a közelmúltban Váci Mihály nevét vette fel.

?! **Bocs, hogy közbeszólok – rántotta meg türelmetlenül a kabátom ujját egy kislány a minap, amikor élménybeszámolómat befejeztem az egyik zuglói iskolában. – Az mind nagyon szép, érdekes és izgalmas, amit az újságírásról, a Pajtás készítéséről tetszett mesélni, de engem most ennél is jobban foglalkoztat az algériai szörnyű földrengés. Láttam a tv-híradóban egy filmet a pusztulásról, meg arról a kilencéves kislányról, aki öt napot töltött egy beomlott pince mélyén, amíg rátaláltak. Ő csodával határos módon megmenekült, de több ezren meghaltak, és tízezrek sebesültek meg. Azt is hallottam, hogy kormányunk tízezer sérült ellátásához szükséges kötszert, gyógyszert, műtőfelszerelést küld El-Asnamba. Orvosok is utaznak hazánkból az afrikai országba. Mit tetszik gondolni, én nem mehetnék? Úgy szeretnék segíteni, vért is adnék, bekötözném a sebesülteket. Tudom, hiába morfondírozok ezen, lehetetlent kívánok. Már ki is találtam valami jobbat. Mesélték, hogy régebben volt már itt hasonló katasztrófa, sokan óvták a kormányt a város újjáépítésétől, végül mégis úgy döntöttek, ismét felépítik El-Asnamot, mert az itt élők ragaszkodtak megszokott környezetükhöz. Ezt meg is értem, csak azt nem, hogy miért nem találtak még fel olyan készüléket, amely előre jelzi a földrengést. Szóval én most ezen meditálok. Jó lenne egy ilyen masinát csinálni. Rohanok is haza matekot meg fizikát tanulni. Eddig nem nagyon lelkesedtem értük, de amióta ez a gép motoszkál a fejemben... Ugye sikerülni fog?!**

Remélem és kívánom, hogy úgy legyen...

(bőcs)

ÖRÖMTELI MOZZANAT

Sok szeretettel köszöntjük azokat a nyolcadikosokat, akik ebben a tanévben kapják meg személyi igazolványukat. Felnőtté válásuknak egyik legszebb örömteli mozzanata ez, amelyhez mi is őszintén gratulálunk valamennyiüknek.

FELVÉTEL

A Bp. Honvéd SE úszó szakosztálya (Budapest XIV., Dózsa György út 53. 1134) felvételt hirdet úszni nem tudó 6, 7, 8 éves fiúk és lányok részére. Jelentkezés Frühauf Tibor úszóedzőnél személyesen az uszodában, levélben vagy telefonon mindennap, szombat kivételével délelőtt 10 és 12, délután 14 és 17 óra között a 297-440/78-37 telefonszámon. Jelentkezési határidő 1980. november 15-ig.

SZÜRET HELYETT

A budapesti II. kerületi Ady Endre Általános Iskola hetedikesei szüretre készülődtek, de a késői érés miatt ebből semmi sem lett. Mégsem maradtak tétlenek, gyorsan szerződést kötöttek a Közterületfenntartó Vállalattal, parkokat csinosítanak, ásnak. A munkájukért kapott pénz a csapat pénztárába kerül. Ebből fedezik majd a tavaszi kirándulások költségeit is.

TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLET

A Szovjetunió egyik legszebb természetvédelmi területe az örmény Dilizsan városa közelében fekszik. A harminckétezer hektáros, természeti szépségekben csodálatosan gazdag területen négy erdőgazdaság működik. A szakemberek a védett területen 1200 fajta növényt, 35 fajta erdei állatot és 110 féle madarat tartanak nyilván. A gazdaság dolgozói etetőkkel és téli pihenőhelyekkel óvják az értékes vadállományt. (APN)

CSILLAGOS EMLÉKEK

Dédapáink közül sokan azért hívták a Nagy Októberi Szocialista Forradalmat csillagos forradalomnak, mert csillagosok voltak a hősei. Csillag vezérelte szívüket, értelmüket; mellükön, sapkájukon viselték az emberiség reménységének jelképét: a vörös csillagot. Hat évtized múltán sem halványul az emlékük. Tetteik ma is fellelkesítenek bennünket. S kegyelettel hajtjuk meg fejünket, ha a múzeumokban elsárgult fényképeket, röpiratokat, plakátokat vagy mindennapjaik személyes tárgyait megpillantjuk. Csillagos katonák – csillagos emlékei.

(Képeinket a Magyarországon állomásozó Szovjet, Déli Hadseregcsoport Központi Hadtörténeti Múzeumában készítettük, valamint korabeli szovjet könyvekből vettük át.)

★★★★★★★★★★★★★★

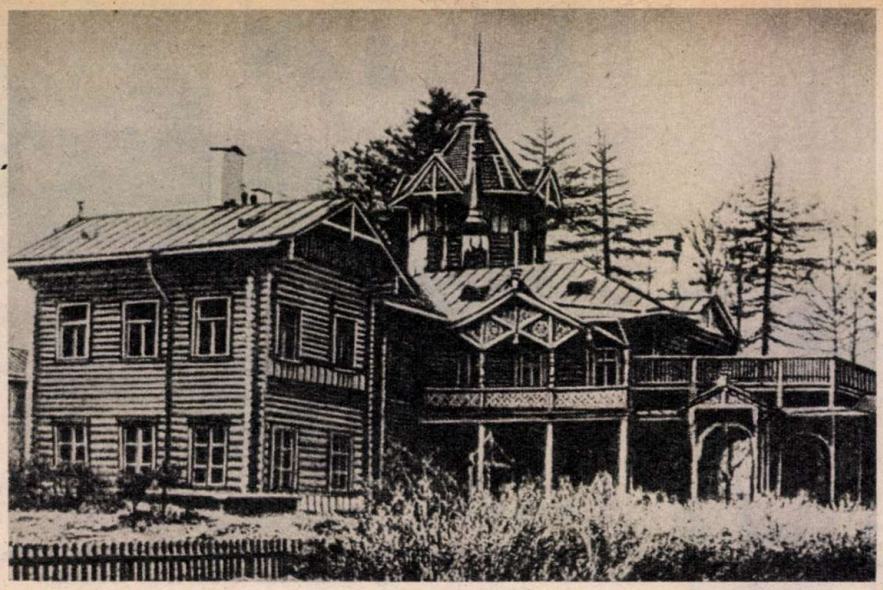

A forradalmárok ebben a pétervári házban határozták el 1917 októberében, hogy fegyveres felkeléssel döntik meg az ideiglenes kormány hatalmát

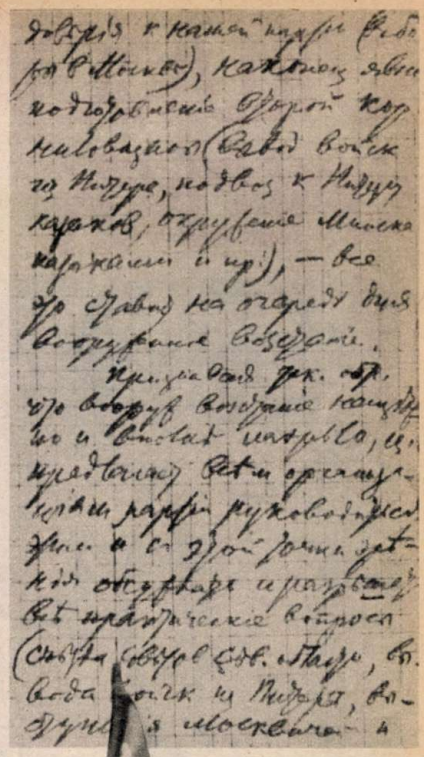

Részlet a felkelés határozatából, amelyet Lenin rögzített papírra

A fiatal Vörös Hadsereg első egyenruhái: a tengerészeké, a lovasoké és a gyalogosoké

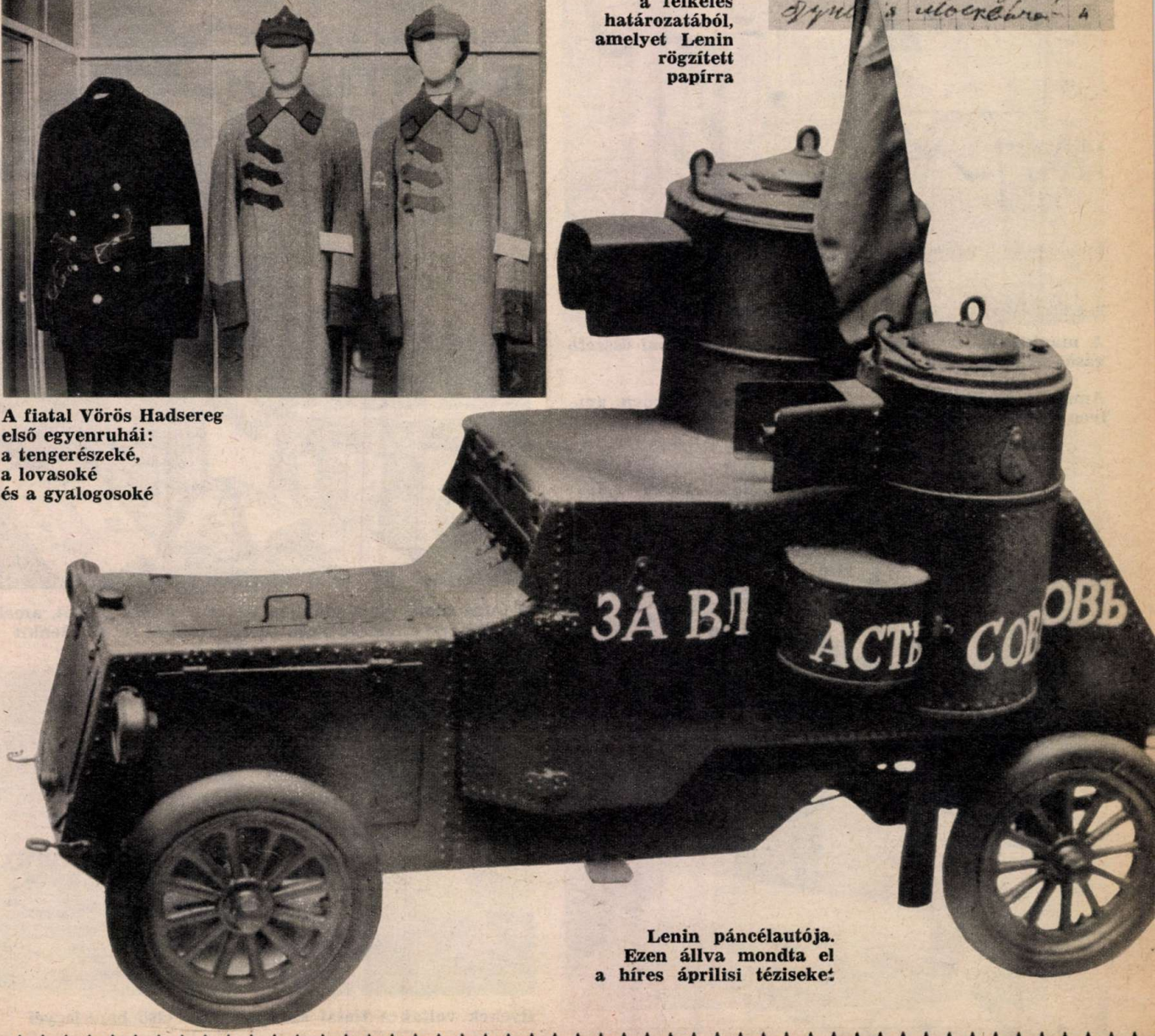

Lenin páncélautója. Ezen állva mondta el a híres áprilisi téziseket

CSILLAGOS EMLÉKEK

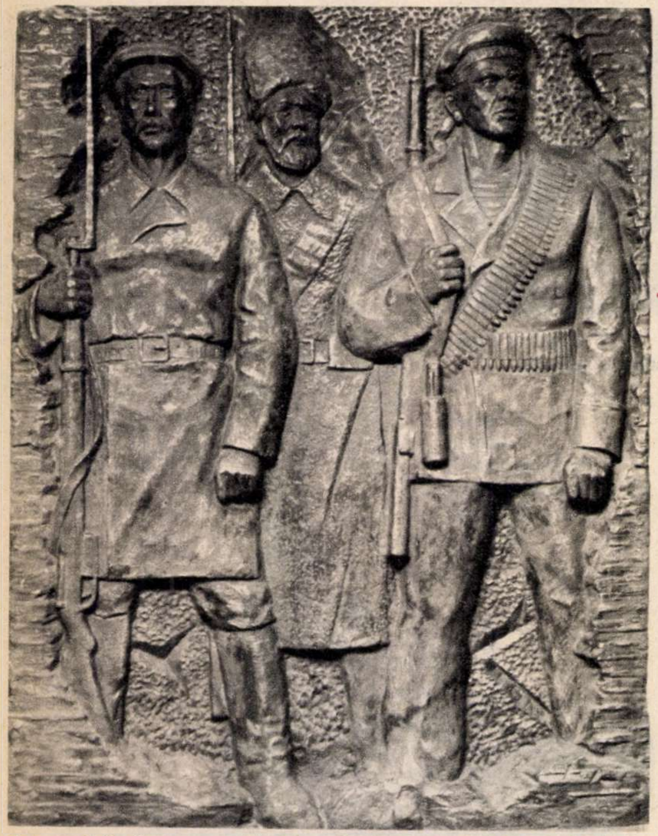

A munkások, parasztok és a katonák forradalmi összefogását jelképezi ez a dombormű

Annak a repülőgépnek a modellje látható a képen, amelyen Szamuely Tibor Szovjet-Oroszországba repült

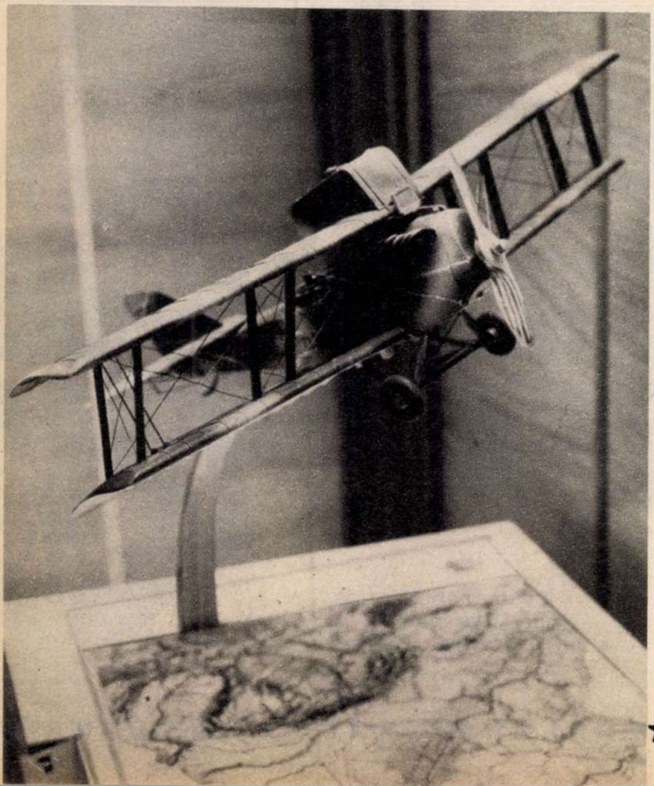

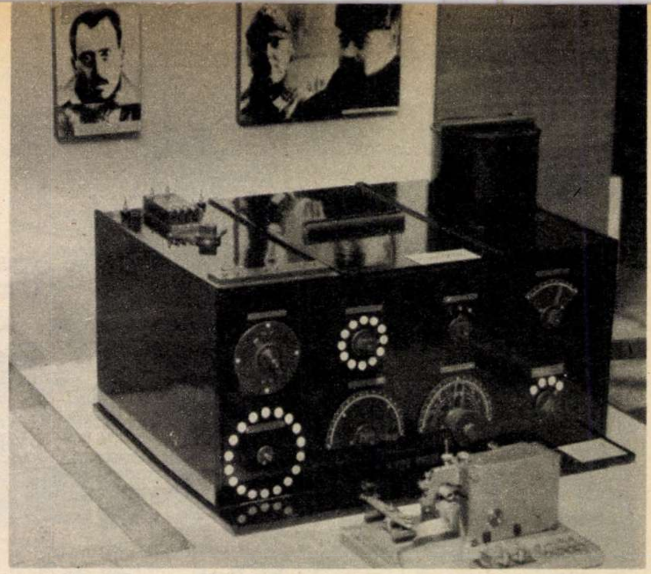

E szikratávíró segítségével küldött üzenetet Lenin a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltása után Kun Bélának

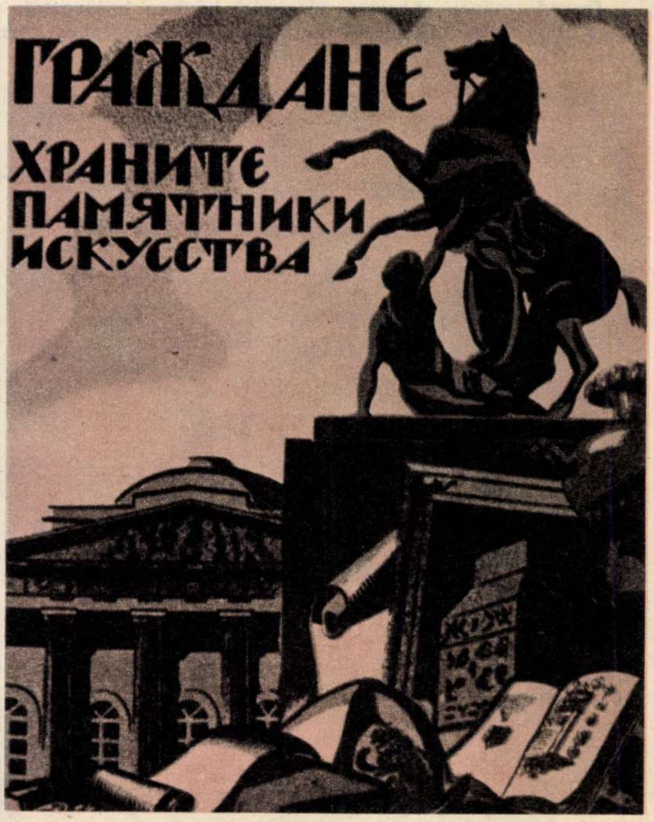

A forradalom utáni időkben jelent meg ez a plakát, amely a művészeti emlékek megőrzésére szólított fel mindenkit

Ilyenek voltak a fiatal szovjet állam első bankjegyei

Tessék, válassz!

AJÁNLATUNK:

Lewis Carroll: Alice Tükörországban. Móra Könyvkiadó, 1980. Shakespeare: Szentivánéji álom. Állami Bábszínház. Jankovics Marcell: Mélyvíz és más rajzfilmek. Pannónia Filmstúdió – Horizont Filmszínház.

Színház — mozi — zene — múzeum — könyv — és minden más, ami benneteket érdekelhet. Élmény- és véleménycsere. Én javaslok, ti pedig elmondhatjátok, hogy tetszett, vagy nem.

— Olvastad az Alice Tükörországban-t?

— Elkezdtem, de amikor a Gruffacsór című vershez értem, abbahagytam.

— Miért?

— Mert egy kukkot sem értettem belőle.

— De hát az a vers nem más, mint vicc, szófacsaró bolondság. Ne felejtsd el, Tükörországban, ahová Alice átjutott, minden elképzelhető!

— Persze... Beszélő virágok, meg hintalódarázs, meg élő sakkfigurák... mesebeszéd!

— Mondd, neked még soha nem jutott eszedbe, milyen izgalmas lenne az otthoni előszobatükrön át bejutni abba a varázslatos „másik világba"?

— Hát dehogynem! De én ott nem ilyen kitalált alakokkal járkálnék kéz a kézben, hanem legyőzném a héttenger ördögét!

— Alice szelídebb kalandokba keveredik, mert az ő fantáziája más rugóra jár.

— Képzelgő lány!

— Bezzeg te olyan valóságos dolgokat találsz ki, hogy a háromárbocos vitorlás kapitányaként megküzdesz a kalózvezérrel?

— És kiszabadítom Alice-t a hajóbörtönből!

— Ő pedig bemutat téged Subidamnak és Subidunak!

— Na jó, de akkor sem értem, miért akarsz rábeszélni, hogy olvassam végig az Alice-t?!

— Mert szórakoztató, mulatságos, szellemes, jó könyv.

*

— Tegnap este láttam a Szentivánéji álmot a Bábszínházban.

— És hogy tetszett?

— Hát az a kis bohócfigura...

— A Puck...

— Igen, az tündéri volt. Meg amikor a mesteremberek előadják azt a röhejes színdarabot a beszélő fallal. Csak... Annyi szereplő volt benne, hogy kapkodtam a fejem!

— Ez egy több száz éves Shakespeare-darab. Annak idején a nézők jól ismerték a görög mondákat, amelynek alakjai a színjátékban megelevenedtek. Nekünk utána kell néznünk, ki kicsoda. Előadás előtt, vagy után, mindegy...

— Miért kell ennyit gürcölnöm azért, hogy szórakozzak?

— A Vidám Parkban nem kell semmilyen erőfeszítés, hogy élvezd a ciklont. De örömöd csak addig tart, ameddig rajta ülsz. A színdarabra vagy a könyvre sokáig emlékszel, a tied lesz, ha veszed a fáradságot, hogy megértsd. Ezt a „munkát" nem lehet megspórolni.

*

— Versenyeztél már abban, ki tud tovább a víz alatt maradni?

— Persze. Egyszer másfél percig bírtam.

— Emlékszel arra, mit éreztél, gondoltál a felbukás előtti pillanatokban?

— Szörnyű volt. Azt hittem, megfulladok.

— Akkor tudod, mit érez az, aki nem tud úszni és mély vízbe esik.

— Körülbelül.

— Ezt a kegyetlen, végzetes pillanatot örökítette meg Jankovics Marcell: Mélyvíz című rajzfilmje. Rajzolt ember kapálódzik rajzolt vízben. Eszünkkel jól tudjuk, hogy nem valóságos jelenetet látunk, mégis átéljük azt a pillanatot. A film különben arról az emberről szól, aki erejét meghaladó feladatot vállal, de nem bírja.

— És ezt miért mesélted el?

— Nehogy azt hidd, hogy a rajzfilmekben csak bájos őzikék legelhetnek csicsás erdőkben. Hogy ne röhögj értetlenül a moziban, ha szokatlan, váratlan film pereg. Persze, abban az összeállításban, amiben az említett film megy, lesznek például Gusztávok is, ugyanannak a rendezőnek a munkái.

— Szóval mulassak Alice fantasztikus kalandjain, sírjak és örüljek a Szentivánéji álmon, és töprengjek a rajzfilmeken?

— Hát persze!

Somhegyi Béla

a »szem-füles« föld

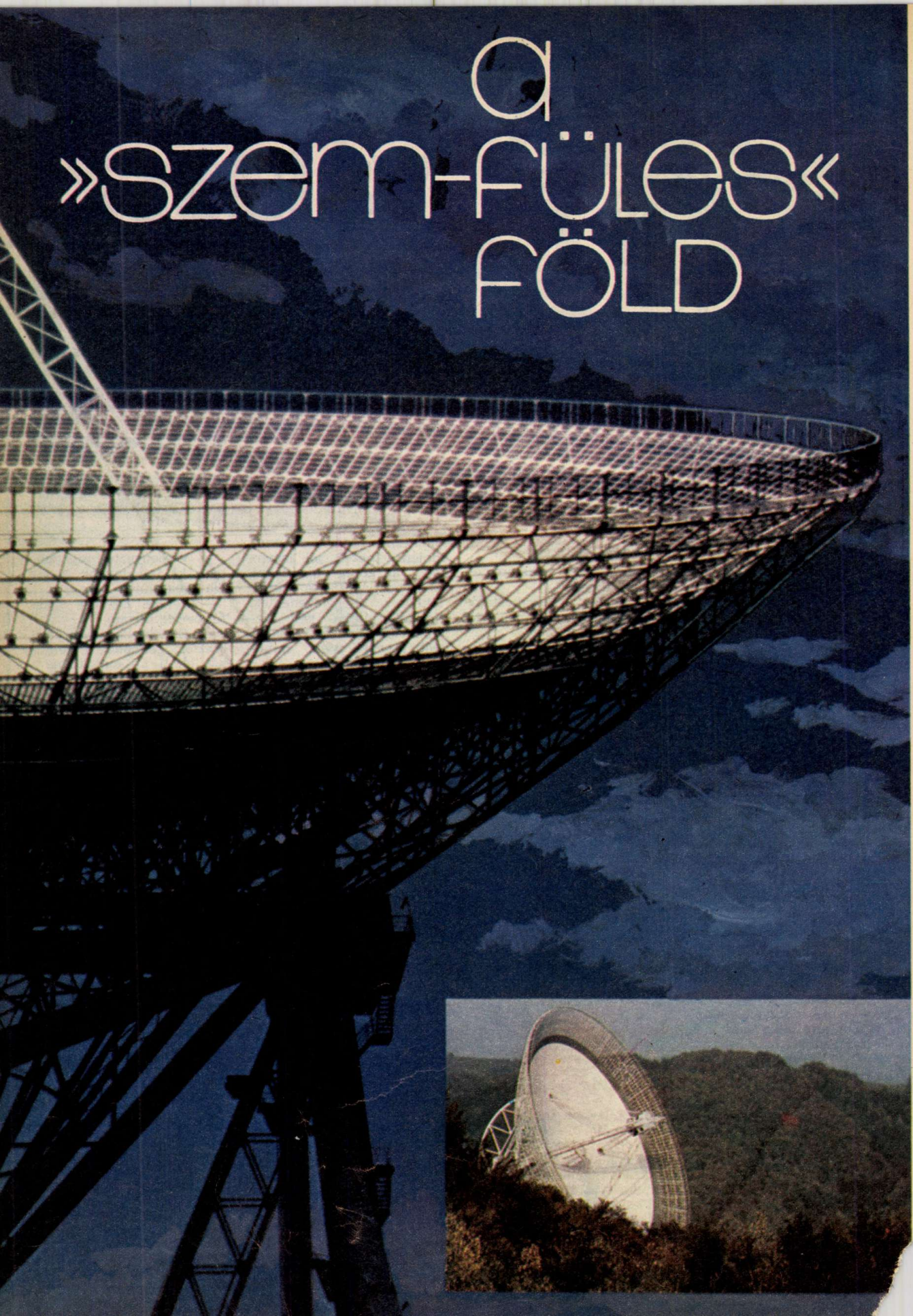

ig. Szerette a pompát. Ő építtette Versailles-t. Abszolutizmus".

Ezek a száraz tények. Nehezen és kedv nélkül tanuljuk, és könnyen elfelejtjük őket. Csak egy helyen van „odacsíptetve".

De ha megnézünk néhány képet, ahonnan a Napkirály parókásan, hermelin palástban, fenséges pózban, gőgösen tekint le ránk, és ha meggondoljuk, hogy ugyanakkor Párizst valóságos „vízfejjé" növesztette, a kisemberek, a parasztok teljesen elszegényedtek, így létrejöttek a későbbi francia forradalom kitörésének alapokai, akkor mindjárt lesz mit hozzákapcsolni a száraz tényekhez.

Tisztázzuk a társadalmi viszonyokat, megfontoljuk, hogy ebben a korban a Napkirály Párizst valóságos „vízfejjé" növesztette, a kisemberek, a parasztok teljesen elszegényedtek, az ország gátlás nélküli kirablása nyomán létrejöttek a későbbi francia forradalom kitörésének alapokai stb.

Ha így tanulunk történelmet, akkor az egész nem fárasztó munka, hanem lebilincselő olvasmány. És nem felejtjük el, hiszen sok szállal kapcsolódnak egymáshoz az egyes részismeretek.

A „csipesz"-módszerhez kell néhány könyv, amelyben utánanézhetünk az összefüggéseknek. Ha szüleink visszautasítják kérésünket, hogy számunkra lexikonokat, kézikönyveket vásároljanak, szánjunk rá hetente egy órát és slattyogjunk el a könyvtárba, ahol mindezeket megtaláljuk. De közeleg a karácsony! Kézikönyvtár-javaslatunk tehát (a könyvek drágák, de részletre is kaphatók!): Új magyar lexikon, Idegen szavak szótára, Természettudományi kislexikon, Helyesírási Tanácsadó Szótár, Nyelvművelő Kézikönyv, Képes Történelem sorozat (a Móra Könyvkiadó régebben elkezdett sorozata), Szerb Antal: A világirodalom története, A magyar irodalom története.

Lehet választani! — a legtöbbet kapni is.

Sajnos, az iskola ma még rengeteg száraz adatot követel; időnként jól jön a

Puska

Most ne firtassuk, hogy a puskázás csalás-e, vagy csak mentőöv — azaz ne lőjünk ágyúval verébre —, viszont gondolkozzunk együtt azon, megéri-e használni? Ismerős téma. Fejünk nem raktár, hanem gondolkodásra képes csodaszerkezet, amelynek munkáját sokszor feleslegesen terheljük adatok tömegével. Az adatok a könyvekbe valók. Sok tanár eszerint tanít már: nem arra kíváncsi, ki hány évszámot tudott megjegyezni tegnapról mára, hanem arra, milyen összefüggéseket talál a felelő az események között; nem a számszerűleg helyes végeredményt kéri számon, hanem a levezetés értelmes alkalmazását. De ha nem így van, akkor sem érdemes puskázni. Mert: — az írásos puskát könnyen észreveszi a tanár. Lebukunk, és az a tudás is kárba vész, ami megmaradt a fejünkben.

— Készítésük időt rabló. Azalatt már meg is tanulhatjuk a leckét. De ha szeretünk kalandos úton járni, készítsünk puskát otthoni használatra. Van, aki ezt a fajtát „jegyzetnek" hívja.

— Ha esetleg mégis sikerrel használtuk a puskát, hamis elégedettség tölti be szívünket: máskor is ezt a módszert tartjuk célravezetőnek és a gyakori lebukásokkal rontunk helyzetünkön.

A puskázás meglévő, de csúszós „csipesz". Alkalmilag tartja csak meg a „lepedőnket"!

(Folytatjuk)

Összeállította:
Somhegyi Béla
Illusztráció:
Endrődi István

A JÖVŐ HÉTTŐL
Kis történelem

Az előző tanévben „Kis történelem" címmel sorozatot közöltünk. A magyar história kezdeti századaiba vezettek el a mesélő hangú, mondabeli történetek, a régi krónikákból vett részletek. A harmadikosoknak szántuk ezeket az írásokat, mert hiszen beletartozott a tananyagukba. (Ma már ezek az olvasmányok benne vannak az új tankönyvükben.)

Úgy gondoltuk, hogy ti csupán felhívjátok rájuk a harmadikosok figyelmét, átadjátok nekik, hogy olvassák el. Nem csak ennyi történt! Legnagyobb meglepetésünkre nektek is nagyon tetszettek ezek az írások, sőt, mi több: kértétek, hogy ezután is közöljünk történelmi olvasmányokból álló sorozatot.

Nos, a jövő héttől kezdve teljesül a kívánságotok. A Művelődésügyi Minisztérium egyetértésével az idén az ötödikesek segítségére sietünk. Nekik ugyanis az idén új történelem tankönyvük van. Ehhez új történelmi olvasókönyv is járulna. Azért írjuk feltételes módban, mert az olvasókönyv technikai okok miatt még nem jelent meg. A kéziratát azonban Filla István történész tanár elkészítette és rendelkezésünkre bocsátotta. Ebből közöljük majd hétről hétre a tananyaghoz kapcsolódó olvasmányokat, azokat, amelyek az emberiség őskorából, és főként az ókorból villantanak fel érdekes epizódokat.

Reméljük, hogy a felsőbb osztályokba járók is szívesen olvassák a régmúlt idők történeteit. Feleleveníthetitek, bővíthetitek históriai ismereteiteket! Már most is: Tudjátok-e, hogy kit ábrázol az itt látható kép?

Tehát a jövő héttől: KIS TÖRTÉNELEM.

A Fővárosi
Szerelőipari Vállalat
az 1981—82-es tanévre
beiskoláz szakmunkástanulónak
általános iskolát
végzett fiúkat
a következő szakmákba:
villanyszerelő,
víz- és gázszerelő,
központifűtés-szerelő,
vas- és fémszerkezeti lakatos,
kőműves.
Vidéki tanulóink részére
saját kollégiumunkban
teljes ellátást adunk.
Tanulóinkkal minden szakmában
társadalmi ösztöndíjszerződést
kötünk.
Jelentkezés:
Fővárosi Szerelőipari Vállalat
1097 Budapest IX.,
Koppány u. 5—11.
Telefon: 336-560/46-os mellék.

FŐSZER

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Az 1981/82-es tanévre felveszünk általános iskolai végzettséggel rendelkező **lányokat fonó, szövő, kötő,**
fiúkat **textil- és ruházati ipari gépszerelő, kötő- és varrógép-műszerész** szakmunkástanulónak, 16 éves korig.

Felvételi vizsga nincs! Tanulmányi idő: 3 év.
Ösztöndíj: A tanulmányi eredménytől függően fonó és szövő tanulónak 350—700 Ft, kötőgépszerelő és műszerész tanulónak 150—550 Ft.

Juttatások: Az ösztöndíjon kívül, vidékieknek havi 500 Ft, budapestieknek havi 450 Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk, a nyári szünidőre is. Teljes ellátás (napi háromszori étkezés) munkaszüneti napokon is, napi 7 Ft térítésért.

A gyár mellett levő szakmunkástanuló-otthonunkban térítésmentes elhelyezés.
Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a gyár, tankönyveket az iskola biztosít.
Évente két alkalommal, kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből.

50%-os utazási kedvezmény.

III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

Szakmunkásvizsga után: a kereseti lehetőség 3500—4500 Ft között van.
Továbbtanulásra az üzemi textilipari szakközépiskolában, vagy egyéb területi szakirányú középiskolában, lehetőséget biztosítunk.

Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban

Cím: **PNYV**
KELENFÖLDI TEXTILGYÁR
személyzeti és oktatási osztály
Budapest XI., Budafoki út
111—113. 1117
Telefon: 868-955/191 mellék.

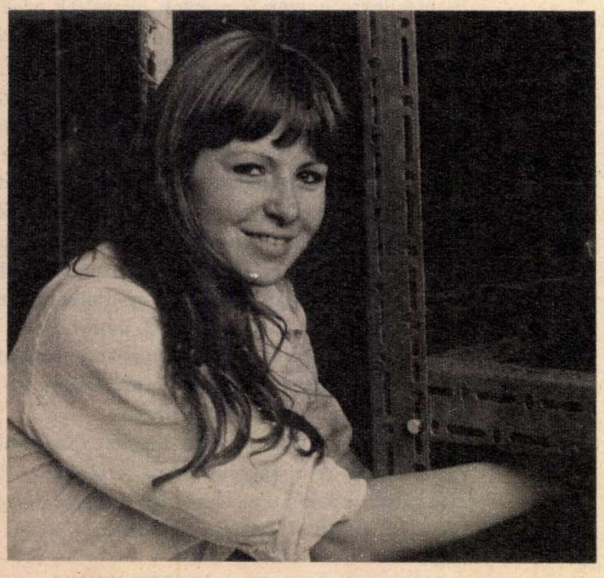

NYOLCADIKOSOK!

Pályaválasztásotokhoz figyelmetekbe ajánljuk, hogy a CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR jó lehetőséget kínál a szakma tanulásához.
Fiúkat vegyianyag-gyártó (gyógyszergyártó), hegesztő, vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, villanyhálózatszerelő, esztergályos, csőhálózatszerelő szakmunkástanulónak felveszünk. Lányokat vegyianyag-gyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.
Vegyianyag-gyártó (gyógyszergyártó) tanulóinkat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.
Vállalati ösztöndíj.

Címünk: CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
Budapest IV., Tó u. 1–5. oktatási osztály
Telefon: 690-900 (531-es mellék) és
CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
Budapest XXII., (Nagytétény)
Bányalég u. 2.
személyzeti osztály.
Írásbeli jelentkezés: 1325 Budapest, Postafiók: 110.

Hobby, vagy hivatás?

Ha az ember pályát választ, nem mindegy, mennyi lesz a jövedelme...

nem mindegy, mennyi a tanulóidő, milyen ösztöndíjat kap, és egyáltalán hogyan telnek az iskolaévek...

nem mindegy, milyen az illető egyénisége, érdeklődése, mi a hobbyja, mi az, amit napi 8 órában is szívesen csinálna...

nem mindegy, hogy munkahelyén hogyan tudja tapasztalatait hasznosítani, mennyire változatos a munka, milyen lehetőség van a fejlődésre, hogyan becsülik meg a fiatalokat...

Tanintézetünkben látszerészeket, valamint optika– és fotócikk eladókat képzünk. Az érettségizettek két év alatt mindkét szakmát kitanulják. Az utolsó esztendőt diákjaink már a munkahelyükön töltik, ahol az ösztöndíjon felül jutalékot is kapnak. Kedvező munkakörülményeket, modern, változatos foglalkozást ajánlunk.

Nem mindegy, milyen emlékek maradnak...

OPOTÉRT

További érdeklődésre 494–990/220 számú telefonunkon válaszolunk.

A

MAHART

HAJÓJAVÍTÓ ÜZEMIGAZGATÓSÁG

szakmunkástanuló-felvételt hirdet a következő szakmákba: **szerkezetlakatos (hajóépítő), hegesztő, csőszerelő, ács, asztalos, villanyszerelő, bádogos, festő-mázoló, géplakatos-motorszerelő, esztergályos.**

Juttatások: munkaruha, kedvezményes étkezés, kollégiumi elhelyezés. A III. évben teljesítménybérezés. Társadalmi, tanulmányi ösztöndíj és állandó, kedvezményes vasúti igazolvány.

Üzemünk Csepelen, Dunaharasztin és Szegeden is van.

Jelentkezni lehet levélben. Postacím: Budapest, Pf. 97. 1325. Vagy Budapest IV., Népsziget. És telefonon: 694-911/161 melléken: személyzeti és oktatási osztály.

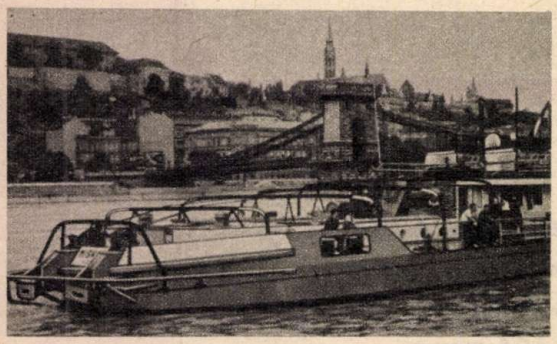

Pályaválasztó fiatalok!

Segíteni szeretnénk!

Gyertek a Csavaripari Vállalathoz szakmunkástanulónak.

A választható szakmák: szerkezeti lakatos, hegesztő, gépi forgácsoló (esztergályos, köszörűs, marós), géplakatos, villanyszerelő, szerszámkészítő, villamosgép-szerelő.

3 nap elméleti oktatás az iskolában és 3 nap gyakorlati foglalkozás a vállalaton belül.

JUTTATÁSOK:

— az első évfolyamtól kezdve — az ösztöndíjon felül — havi 500,— Ft társadalmi ösztöndíj,
— az üzemi gyakorlat idejére ebéd 3,— Ft-ért.
— Ingyenes munkaruha-ellátás.
— Sportolási lehetőség a Népszigeti üdülőnkben.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz ipari tanulónak, akkor a továbbtanulási jelentkezési lapodat az alábbi címre küldd:

Csavaripari Vállalat
Bp. XIII., Váci út 168.

Szereted a szép, művészi könyveket?

Vegyél részt alkotó megformálásukban, elkészítésükben!

A KOSSUTH NYOMDA, az igényes művészi könyvek műhelye az 1981—82-es oktatási évben is lehetőséget nyújt az ősi és megújult nyomdászmesterség elsajátításához

KÉZISZEDŐ
MAGASNYOMÓ
SÍKNYOMÓ
KÖNYVKÖTŐ

szakmákban, ahol a szakmunkástanuló-idő három év.

A nyomdászmesterséget az ipari tanulók a legkorszerűbb gépeket és technológiákat megismerve, nagy szaktudással és tapasztalattal rendelkező szakoktatók segítségével sajátíthatják el.

JUTTATÁSOK:

A nyomdánkkal társadalmi tanulmányi szerződést kötött tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül 250 Ft ösztöndíjat kapnak. A szakmunkásképzés nagyfokú támogatása mellett lehetőséget adunk szakközépiskolai továbbtanulásra is. Művelődési, szórakozási lehetőség a könyvtárban és az ifjúsági klub rendezvényein.

Üdülés Balatonnál és Galyatetőn.
Sportolási lehetőségek.
Munkaruhát, továbbá 3 Ft térítés ellenében ebédet biztosítunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet szombat kivételével: naponta reggel 7 órától délután 3 óráig a **KOSSUTH NYOMDA** személyzeti és oktatási osztályán Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 122-114.

Megközelíthető: metróval, a Kossuth Lajos téri állomástól (3 perc.)

NYOLCADIKOSOK FIGYELEM!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba szakmát tanulni

szerkezeti lakatos, csőszerelő, gépszerelő, ács-állványozó, hegesztő, gépforgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő szakmákba.

A képzés ideje 3 év.

Amíg tanulsz, biztosítva van: a kollégiumi elhelyezés, korszerűen felszerelt tanműhely, a tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 250–500 forintig társadalmi ösztöndíj, napi 3 forint térítésért ebéd, nyereségrészesedés, üdülés balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőség vállalatunk 8 sportszakosztályában.

Szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség,

munkába álláskor 1500—2000,— Ft juttatás,
modern munkásszálloda,
jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

MHD. Központi Oktatási Osztály
Budapest, Váci u. 202. 1904. Telefon: 401-562.

MHD. Tiszafüredi Gyáregység
Tiszafüred. Telefon: 53.

MHD. Balatonfüredi Gyáregység
Balatonfüred. Telefon: 525.

MHD. Váci Gyáregység
Vác, Derecskei dűlő. Telefon 223.

Olvassatok mindennap

..... pld. James Fenimore Cooper: A VÖRÖS KALÓZ ..... 25,—
..... pld. R. Chitz Klára: MUZSIKUS PÉTER HANGSZERORSZÁGBAN ..... 28,—
..... pld. R. Chitz Klára: MUZSIKUS PÉTER KALANDJAI Rajzos zeneelmélet gyermekeknek ... 28,—
..... pld. Erdődy János: ŐRSÉGVÁLTÁS AZ ÓCEÁNON ..... 39,—
..... pld. V. Grisin—E. Iljin: SAKKÁBÉCÉ ..... 22,—
..... pld. Jókai Mór: A KŐSZÍVŰ EMBER FIAI ..... 32,—
..... pld. L. Kasszil—M. Poljanovszkij: VOLOGYA UTCÁJA ..... 29,—
..... pld. Mándy Iván: CSUTAK ÉS A SZÜRKE LÓ ..... 16,—
..... pld. Mezei Éva: JÁTSSZUNK SZÍNHÁZAT! ..... 21,—
..... pld. Borisz Polejov: EGY IGAZ EMBER ... 32,—
..... pld. Szabó Magda: SZÜLETÉSNAP 17,50
..... pld. Takáts Sándor: BAJVÍVÓ MAGYAROK Képek a török világból ..... 42,—
..... pld. Takács Tibor: ERDÉLY KÖPÖNYEGÉBEN Regény Mikes Kelemenről ..... 30,—
..... pld. KÉPES NÉMET NYELVKÖNYV GYERMEKEKNEK 1—2. kötet ..... 46,—
..... pld. KÉPES OROSZ NYELVKÖNYV GYERMEKEKNEK ..... 32,—

AZ ÍGY ÉLT... SOROZATBÓL

..... pld. Fodor András: ÍGY ÉLT JÓZSEF ATTILA ..... 19,—
..... pld. Földes Anna: ÍGY ÉLT MÓRA FERENC ..... 20,—
..... pld. Kiss Tamás: ÍGY ÉLT MÓRICZ ZSIGMOND ..... 16,—
..... pld. Koroknai Zsuzsa: ÍGY ÉLT LENIN ..... 19,—

A JÓ JÁTÉK ... SOROZATBÓL

..... pld. Jánosi Sándor—Görög Júlia: JÓ JÁTÉK A HANG, A CSEND ..... 27,—
..... pld. Jánosi Sándor—Jelenszky László—Varga Imre: JÓ JÁTÉK A MADZAG, A DRÓT ... 27,—
..... pld. Varga Domokos—Hegyi-Füstös László: JÓ JÁTÉK A FÉNY, AZ ÁRNYÉK ..... 27,—

A TERMÉSZETBÚVÁROK KÖNYVESPOLCA SOROZATBÓL

..... pld. Hédervári Péter: MI ÚJSÁG A FÖLDÖN? ..... 39,—
..... pld. Kósa László—Szemerkényi Ágnes: APÁRÓL FIÚRA ..... 30,—

A felsorolt kötetek egyenként is megrendelhetők a kitöltött, kivágott és címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán, utánvéttel szállítunk magánszemélyeknek 200 Ft felett portómentesen, 400 Ft felett 4 havi, 600 Ft felett 6 havi részletfizetési kedvezményt adunk, a 3%-os kezelési és portóköltséget felszámítjuk. Tekintettel a korlátozott példányszámokra a rendeléseket beérkezési sorrendben teljesítjük.

Címünk: ÁLLAMI KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT JÓZSEF ATTILA KÖNYVESBOLTJA
Budapest, Dési Huber u. 7. 1098
Telefon: 477-138

A megrendelő olvasható aláírása: .....
Pontos cime, irányítószámmal: .....
Részletfizetésnél:
Anyja neve: .....
Születési helye, ideje: .....
Munkahelye: .....
Személyi ig. száma: .....

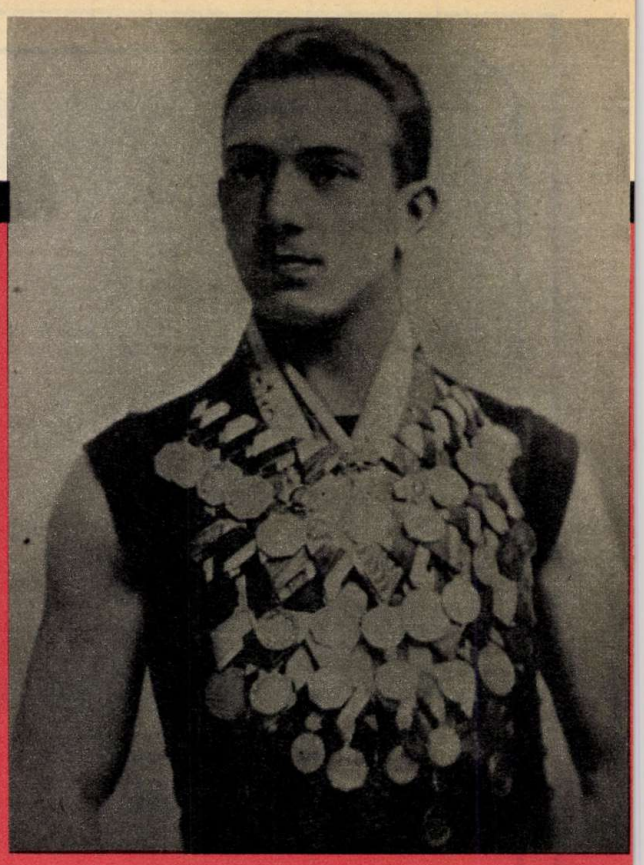

A moszkvai olimpia magyar bajnokait bemutató sorozatunk megjelenése óta egyre több levél érkezik címünkre. Szerzőik közül nagyon sokan kérik, hogy ismertessük meg velük közelebbről az első magyar olimpiai bajnokot.

„AZ EMBER NEKIMEGY A MEREDEKNEK”

Hajós Alfréd egyik maradandó szépségű alkotása, sok nagyszerű sportesemény színhelye, a budapesti, margitszigeti sportuszoda

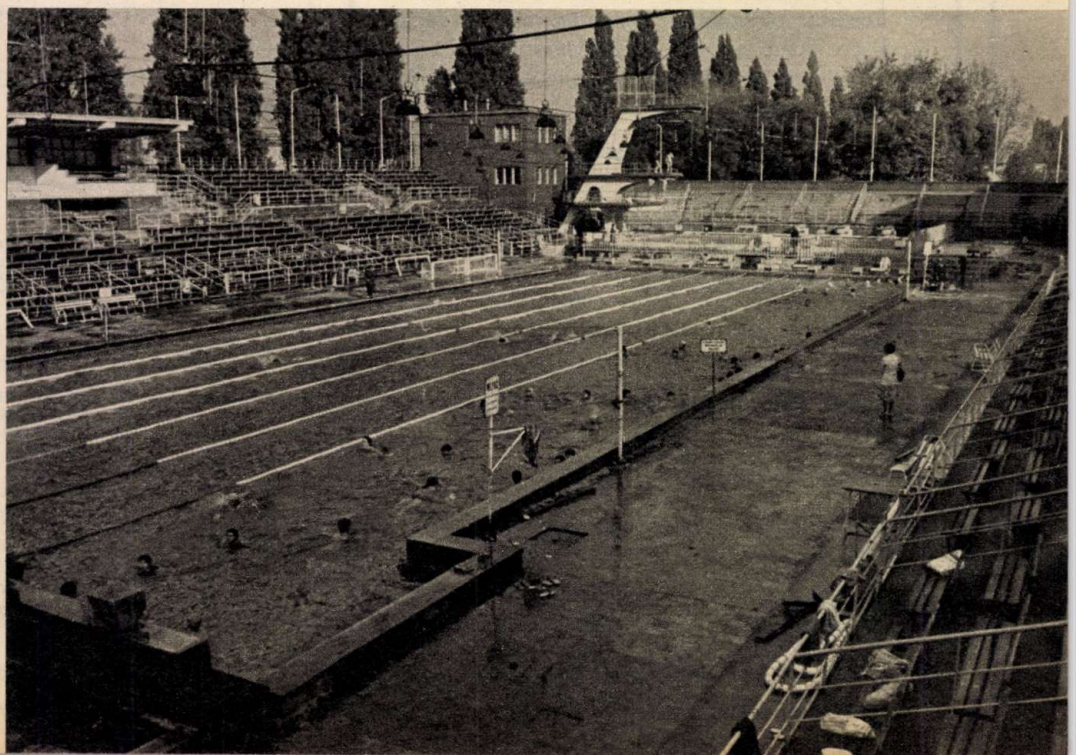

Az épülő új Országház szomszédságában horgonyzó dunai uszodában egy négyesztendős kisfiú és édesapja kereste az úszómestert 1882 perzselő nyarán. A nagyszakállú oktató aligha gondolhatta, hogy ez a törékeny gyerek — Hajós Alfréd — lesz a magyar sport történetének első olimpiai bajnoka.

A magyar delfin

Márpedig így történt, s nem is kellett hozzá sok idő. A fiatal Hajós Alfréd hamar bizonyította rendkívüli tehetségét. Ma, amikor oly sokszor emlegetjük, hogy milyen elképesztően fiatalok a világ legjobb úszói, nem árt megemlíteni, hogy Hajós Alfréd tizenhét évesen országos bajnokságot nyert, sőt

A fiatal Hajós az első olimpia évében Kellner Gyulával (jobbra), a maroknyi olimpiai válogatott másik tagjával

Beszédes dokumentum, Hajós Alfréd sokoldalú tehetségének bizonyítéka

(Riportunk illusztrációi a Testnevelési és Sportmúzeum gyűjteménye alapján készültek.)

Emléksapka a labdarúgó-szövetségtől

Élete követendő példa lehet mindannyiunk számára . . .

1895-ben, a bécsi Európa-bajnokságon már aranyérmet szerzett. Egy évvel később, már mint egyetemista, építész hallgató utazott hét társával az első újkori olimpiára, Athénba.

Fagy ellen faggyúval

„Versenyzőink gyászmagyarkák lesznek, akik teljes vereséggel, tiszta kudarccal fognak visszatérni" — írta a Sportélet című újság a kis küldöttség indulásakor. A borúlátók érveit Hajós Alfréd szó szerint szétspriccelte 1896. április 11-én. Előbb 100 méteren, majd egy óra múlva az 1200 méteres gyorsúszásban elsőként ért a célba. Még az Athéni-öböl fagyos vize sem zavarta, faggyúval kente be a testét, így védekezett a dermesztő, alig 10 (!) fokos tenger ellen. A „magyar delfin", ahogy a görög lapok nevezték bajnokunkat, megnyitotta olimpiai győzelmeink sorozatát.

Nemcsak az úszásban jeleskedett. Egyike volt a magyar atlétika úttörőinek, tagja Magyarország első labdarúgócsapatának, a BTC-nek (Budai Torna Club) sőt, két ízben még a válogatott együttesben is játszott. Már önmagában ez a rövid felsorolás is jól mutatja, milyen rendkívüli tehetség volt, ám vegyük még ehhez azt is, ami végérvényesen egyedülállóvá tette: ő volt az egyetlen az újkori olimpiai bajnokok sorában, aki nemcsak sportversenyben, hanem szellemi olimpián is díjat nyert; 1924-ben, a párizsi olimpián ezüstéremmel tüntették ki — Lauber Dezsővel közösen készített — stadionterveért.

Az első díjat nem adták ki.

Akkor már régen nem versenyzett. Fiatalon, 1904-ben vonult vissza az aktív sportolástól, de a sporttal nem szakított. Sportújságíróként, sportvezetőként, tervezőként segítette hazánk sportját. Új, korszerű sportpályákról álmodott, már 1913-ban elkészítette az első stadion tervét a régi lóversenytérre, oda, ahol ma a Népstadion áll. Rögökkel teli úton járt, közömbösség vette körül. Csak nagy viták, könyörgések után vált valóra például 1930-ban nagyszerű munkája, a margitszigeti sportuszoda, amely ma az ő nevét viseli.

Szellemi alkotásai ma is hirdetik tehetségét. Ő tervezte a debreceni Bika szállót, a pozsonyi leányiskolát, a lőcsei gimnáziumot s az újpesti, Megyeri úti sporttelepet.

Példája — mindenkié

„Így lettem olimpiai bajnok" című visszaemlékezésében így vall életútjáról, önmagáról: „Az ember nekimegy a meredeknek, s nem néz máshová, csak oda, ahová lépni szándékozik. Közben megpihen . . . Azután hátrafordul, és elképedve látja azt a ködbe vesző hosszú utat, amelyet egy életen át maga mögött hagyott."

Erős akaratú, céltudatos ember hitvallása ez. Nagyszerű örökséget hagyott ránk Hajós Alfréd. A saját példáját, amely sportolóknak és nem sportolóknak egyaránt követésre méltó.

Huszonöt esztendeje halt meg.

Bőcs Ferenc

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: november 11.

A 28. ÉS A 29. SZÁM MEGFEJTÉSEI

28. szám: **Eszperente:** Egeressel, keverte, verebes, egyenlete. **Rakd helyes sorrendbe:** D, C, A, B. **Építsd fel:** 5—21—24—25. **Napfény:** Még ifjú szívemben A lángsugarú nyár. **Trombita:** 5.

29. szám: **Szeszélyes:** 1—I, 2—G, 3—F, 4—C, 5—J, 6—H, 10—B, 7—E, 8—B, 9—A. **Betűrejtvények:** Lepkefogó, számháború. **Keresztrejtvény:** Pajtás Pif Magazin.

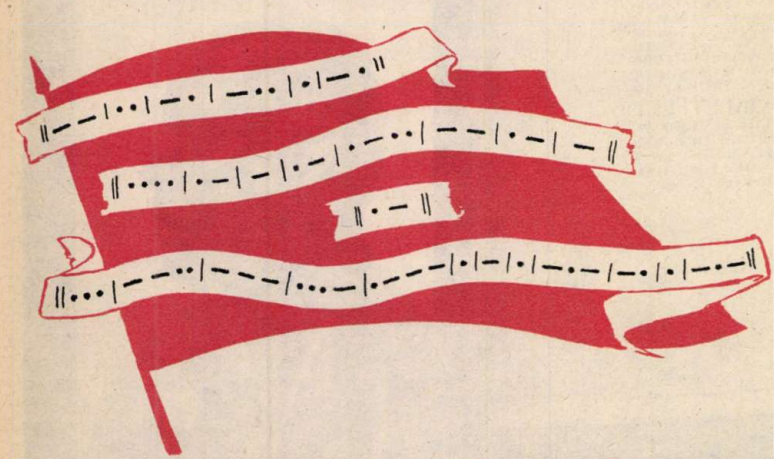

LENIN UZENETE. Aki ismeri a morzejeleket, az könnyen megtudhatja, hogy mi volt a forradalom vezetőjének a határozott elképzelése.

KÖLTEMÉNY. Makszim Gorkij írt egy verset A „Viharmadár dala" címmel. Ebből egy sort idézünk rejtvényünkben. Megismerheted, ha a csillaggal jelzett betűtől indulsz el, és a lóugrás szabályai szerint eljutsz a felkiáltójelig.

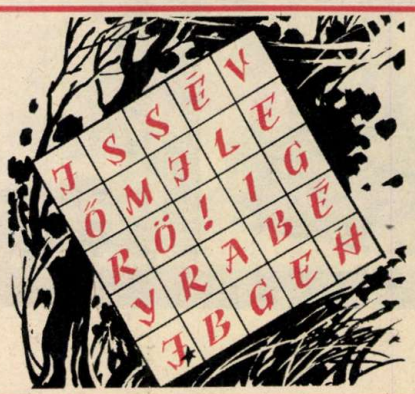

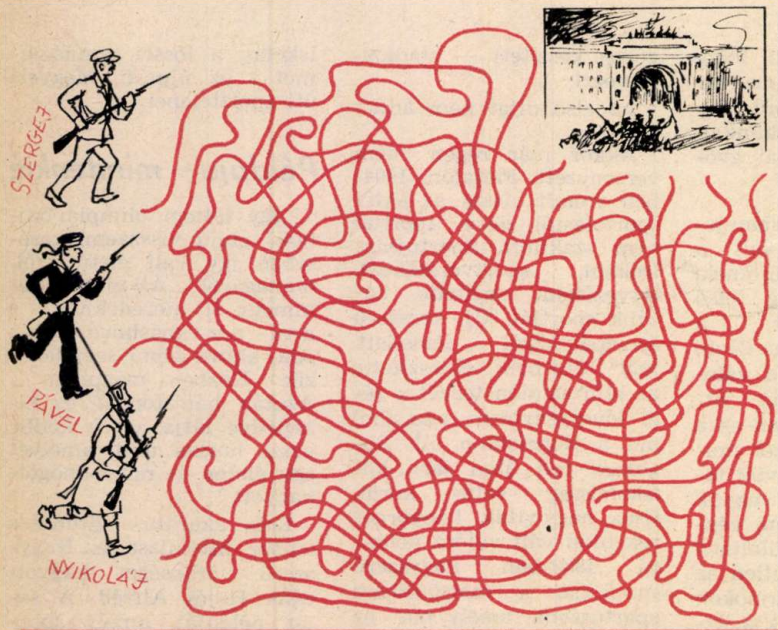

KI ÉR ODA ELŐBB? Három fegyveres harcos azt a feladatot kapta, hogy aki közülük leghamarabb beér a Téli Palotába, telefonon jelentse a győzelmet a forradalom irányító központjának. Vajon, melyikük telefonált?

JELSZÓ. Az orosz forradalmárok valamennyien ismerték ezt a mondatot. Rejtvényünkből te is megtudhatod. A sakkból ismert bástya lépéssel haladj előre. Bizonyára rájössz, hogy melyik a kezdőbetű.

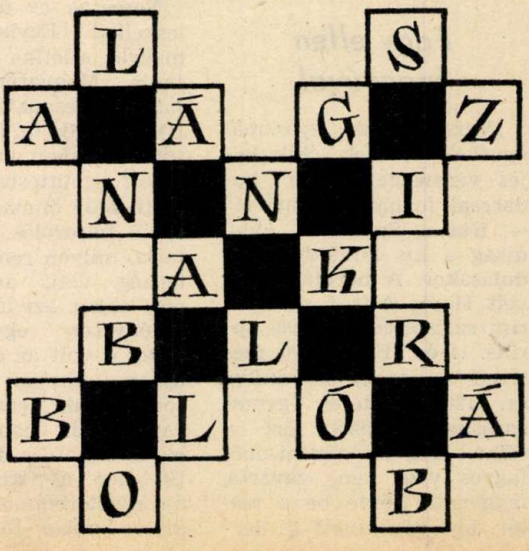

80 33
XXXV. ÉVF. • 1980. NOV. 13. • ÁRA: 3,50 Ft
PAJTÁS

VS VENDÉGSAROK

AMIT ÖRÖMMEL CSINÁLSZ

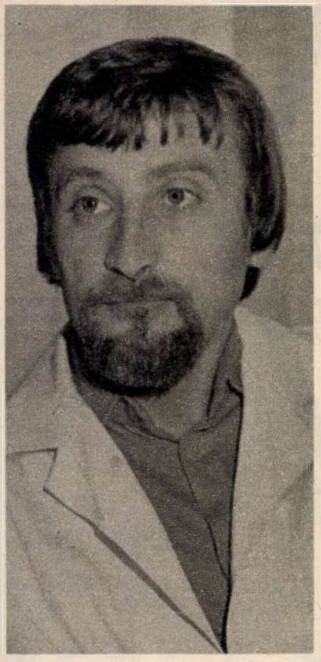

Sok gyerek fordul hozzánk levélben olyan kérdésekkel, amelyekre mi sem tudunk egyértelműen válaszolni. Ezért egy-egy alkalommal olyan szakembereket hívunk szerkesztőségünkbe, akik mindennapi munkájuk során szoros kapcsolatban állnak a 10–14 évesekkel. Ezúttal a Fővárosi Pályaválasztási Intézet osztályvezetőjét DR. XANTUS LÁSZLÓT KÉRJUK: LEGYEN A VENDÉGÜNK!

— Tapasztalatai szerint mi alapján döntenek a nyolcadikosok egy-egy iskola vagy szakma mellett?

— *Legtöbben a kedvenc tantárgyukból indulnak ki. Ha például valaki nagyon szereti a kémiát, akkor általában vegyipari szakközépiskolába jelentkezik. Szerepet játszhat még a döntésnél a tanár személye is. Előfordul, hogy valaki azért tanul kiemelkedő szorgalommal egy tantárgyat, mert szimpatikus számára a tanár, vagy mert nagyon jól tanít. Elég fontos szempont a barátok, osztálytársak véleménye is. Gyakori eset, hogy jó barátok ugyanabba az iskolába jelentkeznek, vagy a fél osztály ugyanazt a szakmát választja. Sok esetben pedig a szülő kívánsága, akarata dönt.*

Ha rosszul választanál

— Mit kezdjenek azok, akik teljesen tanácstalanok?

— *Mint már szó volt róla, ha valakit különösen érdekel egy tantárgy, ez jó kiindulópont lehet. Főleg akkor, ha teljesítmény is van mögötte: szakköri munkával, tantárgyi vetélkedőn vagy pályázaton már sikereket ért el. De alapul lehet venni a hobbit és más, tanuláson kívüli tevékenységet is. Például egy felsős őrsvezető, aki remekül bánik a gondjaira bízott kisdobos őrsével, nyugodtan gondolhat a pedagógus pályára, vagy más, emberekkel foglalkozó hivatásra.*

Szeretném felhívni a gyerekek figyelmét arra, hogy ne féljenek attól, ha elsőre rosszul választanak. A következő években még sokat változnak, így az érdeklődésük is alakulhat. Az a jó, ha kipróbálhatják, hogy miben sikeresek, mi az, amit eredményesen, örömmel csinálhatnak. Tehát ha valaki ebben a korban rosszul döntött, van még lehetősége a pályamódosításra.

— Van úgy, hogy a szülőnek egészen más az elképzelése mint a gyereknek. Intézetükben mit javasolnak ilyen esetekben?

— *Először is megvizsgáljuk, hogy a gyerek miért akar az általa választott pályára menni. Majd megtudakoljuk a szülők elképzelésének okait is, és azt a szakmát javasoljuk, amelyik ésszerűbbnek látszik. Ha a szülő túl magasra helyezi a mércét, netán a saját álmai megvalósítására akarja rábírni gyerekét, s mi arra nem látjuk képesnek, megpróbáljuk lebeszélni szándékáról. Ugyanígy teszünk akkor is, ha például az anyuka nem a fia adottságait tartja szem előtt, hanem egyéb szempontok — magas fizetés, külföldi utazások stb. — miatt akarja ráerőszakolni akaratát gyermekére.*

— A külső csillogás, a romantika nagy hatással van a gyerekekre. Sokan szeretnének színészek, táncdalénekesek, tengerészek és űrhajósok lenni. Mi erről a véleménye?

— *A romantika vonzása, a szereplés lehetősége valóban nagy „kísértés". Mégsem kell lebecsülni az ilyen álmodozást, főként akkor, ha a gyerek tesz is valamit a megvalósulás érdekében. Például ha ráhajt a fizika, matematika tanulására, vagy sokat foglalkozik a költészettel, az mindenképpen hasznos lehet. De ha valaki csak álmodozik a vakvilágba, és semmit nem tesz, ez már nem jó dolog.*

Hatezer szakma

— A hozzánk érkezett levelek azt mutatják, hogy a gyerekek bizony nagyon kevés szakmát ismernek. Talán több pályaválasztással foglalkozó kiadványra lenne szükség?

— *Feltétlenül. Sajnos igaz, hogy a gyerekek töredékét sem ismerik a választható hatezer szakmának. De valamelyest tudnák ezt pótolni, ha nyitott szemmel járnának, hiszen mindennapi életük során rengeteg szakma képviselőjével találkoznak.*

— Akik gimnáziumba készülnek, örömmel ismerkednének meg a szellemi pályákkal is.

— *Néhány évvel ezelőtt megjelent a „38 felsőfokú pálya pályatükre" című kiadvány, amely tudtommal minden iskolába eljutott. Az osztályfőnöktől bizonyára elkérhetik a tanulók. De azt tanácsolom, a gyerekek többet érdeklődjenek, kérdezzenek tanáraiktól, mert biztos vagyok benne, hogy az ilyen kérdések többségére ők tudnak válaszolni.*

Levelek alapján

„Tanítónő szeretnék lenni, de a kézügyességem nem túl jó. Úgy gondoltam óvónőképzőbe megyek, s utána jelentkeznék a főiskolára. Mi a véleményük erről?" — kérdezi levelében S. Krisztina Veresegyházáról.

— *Inkább a gimnáziumot javaslom, mivel az óvónőknek még nagyobb szükségük van a kézügyességre, mint a tanítónőknek. A tanítóképző főiskolán lehet szakosodni, s olyan tantárgyat kell választani, amelyikhez nem szükséges ez az adottság.*

— A. Erzsébet (Mohács) ápolónő szeretne lenni. Úgy képzeli, hogy Pesten elhelyezkedne egy kórházban, s a munka mellett végezné el az ápolónőképzőt. Lehetséges ez?

— *Mivel a tizenhatodik év betöltése előtt a kórházak nem vesznek fel dolgozókat, ezért feltétlenül az egészségügyi szakiskolát ajánlom.*

„Könyvtáros szeretnék lenni — olvastuk F. Dóra levelében Karancslapujtőről. — De erre nincs sok esélyem, mivel az átlagom csak 3,8, így gimnáziumba nem vesznek fel. Mit tegyek?"

— *Van „kerülő" út, amelyen szintén el lehet jutni a könyvtárosi pályához. Végezze el a gyors- és gépíró iskolát, majd esti tagozaton érettségizzen. Ezek után elhelyezkedhet képesítés nélküli könyvtárosként, s munka közben elvégezheti a középfokú tanfolyamot.*

„Eddig úgy gondoltam, tanár leszek, mert szeretem a gyerekeket. De újabban foglalkoztat az a gondolat,

Melyik eszköz illik legjobban a kezembe? Műszerész legyek, festő vagy tanár?

hogy kutatómunkát végezzek majd" — töpreng levelében Sz. Marianna, Fehérgyarmatról.

— *Jelentkezzen gimnáziumba ez a kislány. Ott a fakultatív oktatás keretében alkalma lesz a „búvárkodásra". De kutatóvá tulajdonképpen az egyetemi tanulmányok során válhat valaki, ha részt vesz valamelyik tudományos diákkör munkájában. Tehát a „tanár vagy kutató" kérdést még korai lenne eldönteni.*

— Sz. Margit anyukája Kiskunfélegyházán a vendéglátóiparban dolgozik, és Margit is szeretne ott elhelyezkedni. De anyukája azt tanácsolta, előbb végezzen el egy szakmunkásképző iskolát, tanulja meg a varrónő vagy a fodrász szakmát.

— *A vendéglátóiparban sokféle szakma van, s egyszerűbb lenne, ha mindjárt a vendéglátó szakmunkásképzőbe menne tanulni.*

„Állatorvos szeretnék lenni — írja Gy. Katalin Győrből. — Melyik iskola lenne hasznosabb az egyetemi felvételi szempontjából, az állategészségügyi szakközép vagy a gimnázium?"

— *A válaszom rövid: a gimnázium jobban felkészít az egyetemre.*

*

Azokra a kérdésekre, amelyekre most nem jutott hely, levélben válaszolunk, s a következő alkalommal gyermekpszichológust hívunk vendégségbe, aki a családi élettel, a tanulással, viselkedéssel, barátsággal és szerelemmel kapcsolatos kérdéseitekre válaszol. Leveleitekre írjátok rá: Vendégsarok.

V. Sólyom Erzsébet

Fotó: Karasz Lajos

Szeretek fával dolgozni. Milyen szép sima lesz ez a léc a munkám nyomán!

Úgy döntöttem, varrónő leszek. A szabásmintát már egész ügyesen rajzolom

ÉRT

...csak én nem értek semmihez! — panaszolja Ákos. — És a halak? Úgy bezsongítottál, hogy én is vettem egy akváriumot. — Á — fintorodik el — nem értékelik azt a többiek. Megpróbáltam vigasztalni. Íme:

AKI NEM LÉP EGYSZERRE...

Nemcsak rétest nem kap (estére sem), de az a veszély fenyegeti, hogy barátai, osztálytársai lenézik, lekezelik. Aki nem ismeri a tegnapi focimeccs eredményét, akinek a piramisról Egyiptom jut eszébe, s nem az együttes, aki nem hánykódott éjszaka az esti film rémségei miatt, mert nem is látta, az számítson arra, hogy kinevetik. Hiszen a többség kívülről fújja a játékosok nevét, a kedvenc zenekar divatos nótáját, és a papírgalacsint a ceruzacsőből, ahogy a filmben a mérgezett nyilat a kannibálok. Mit tehet az, aki meccs helyett úszott, a Piramis-lemez helyett egy másikat tett rá az otthoni lemezjátszójára és – minő vétek – nem érdekelte a tévé, mert volt más, sokkal érdekesebb elfoglaltsága? Vagy félrehúzódik az érdektelen ügyek megbeszélése alatt (akkor azt mondják rá, hogy felhúzta az orrát), vagy kínos-keservesen utánanéz a többség ízlésének megfelelő dolgoknak, és megjátssza a tájékozottságot.

UTOLSÓ PÁR ELŐRE FUSS!

Én mást ajánlok: játsszuk azt, hogy jó tanácsokkal megváltoztathatóak vagyunk, és adjunk szót a nagyszünetben Ákosnak is, sőt, őt vonjuk a kör közepére, és hallgassuk meg!

Ákos fülig vörösen, halkan kezd mesélni a halairól. Úgy érzi magát, mintha a tévéstúdióban ülne, és ma este az egész ország őt nézné, az ő szavait figyelné, őszinte figyelemmel. Még csintalanabb osztálytársai is csöndben maradnak, mert roppant érdekes, amit mesél. A lányok közül akad egy-kettő, aki susmogva megállapítja, hogy nem is olyan mulya srác ez az Ákos!

Csöngetnek. A gyerekek töprengve császkálnak a helyükre. Néhányan elhatározzák, a díszhalas felé mennek ma haza...

Mindez, ugye, csak mese.

MINDENKI VALAMIHEZ...

Hogyan is lehetne egy napon említeni a menő dolgokkal azokat a ványadt minicápákat?!

EZEREGY

dolog érdekel mindenkit, ám az ezeregyből mindenkinek van egy legkedvesebb, amihez a leginkább ért. De titkoljuk, lebecsüljük azt, ami igazán vonz minket, ha az a barátoknak, szülőknek vagy szerelmünknek éppen nem tetszik. Ez akkor is baj, ha hobbiról van szó, hát még ha egy hivatás alapjairól! Csak az az ember lehet boldog, aki ismeri saját képességeit, és ezek szerint választ hivatást, munkát. Senkit nem akarok eltántoritani álmaitól, sőt, valósítsa meg őket! – de ne azért, hogy ettől menő legyen, hanem azért, mert felismeri, hogy pont ahhoz a bizonyos dologhoz van érzéke, abban a hivatásban találhatja meg örömét, na és boldogulását.

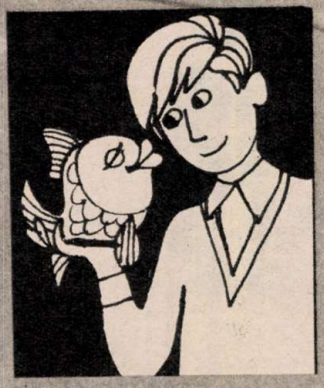

SZÉP MI?

Tehát holnaptól kezdve mindenki „kibányássza" magából képességeit, és mással sem törődik ezentúl, csak ezek fejlesztésével? Ez sajnos, nem megy; a tehetségen kívül még számtalan dolog befolyásolja, merre induljunk. (És bizony kevés a jó tanácsadó.) Ezért mindenkinek saját magának kell megkeresnie, felismernie, pátyolgatnia a benne megbújó hajlamot, képességet. Ehhez azonban az kell, hogy ne csak a menő dolgoknak legyen becsülete, hanem mindennek, amit Ákos, vagy mások szeretnek, alaposan ismernek, és lelkesedve művelnek.

MESÉLJ MÉG!

– kérlel némi gúnnyal Ákos, kerek kis magyarázatom végén. Azért is mesélek! Jövővizióm támadt ugyanis! Ugorjunk át néhány évtizedet, amikor mindenki kedve, pontosabban tehetsége szerint választhat szakmát, hivatást. Hozzáértő szakemberek, okos komputerek igyekeznek „kibányászni" a gyerekekből azt, amivel majd felnőttként érdemes foglalkozniuk, amihez a legjobban értenek.

Ezen már elgondolkozott Ákos. Bizonyára eszébe jutott, hogy ha ő még nem is, de talán az unokája már hatalmas tavakban ezernyi halat tenyészthet – kedvére. S ma? Mi lesz Ákossal, és a többi tizenévessel, akiknek hamarosan dönteniük kell: az általános iskola után merre induljanak tovább? Nehéz tanácsot adnunk; mégis: akinek módja van, keresse fel a pályaválasztással foglalkozó felnőtteket (pontos címükett az osztályfőnökök tudják). Ne restelljétek önmagatokról faggatni szüleiteket, tanáraitokat, ismerőseiteket. Megéri! És nem utolsósorban: mindenki vizsgálja felül önmagát, vessen számot érdeklődésével, tehetségével – de őszintén! Ne a divatra hallgassatok, mert a divat változik, ti viszont később már nehezen változtattok szakmát.

SOMHEGYI BÉLA

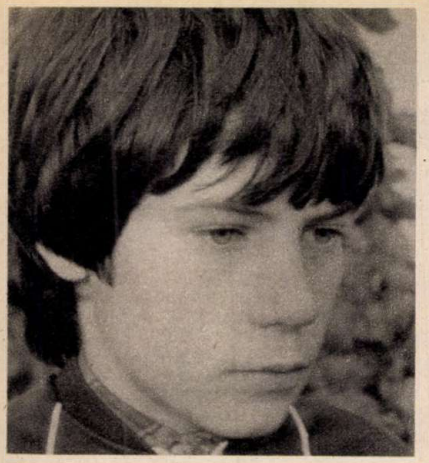

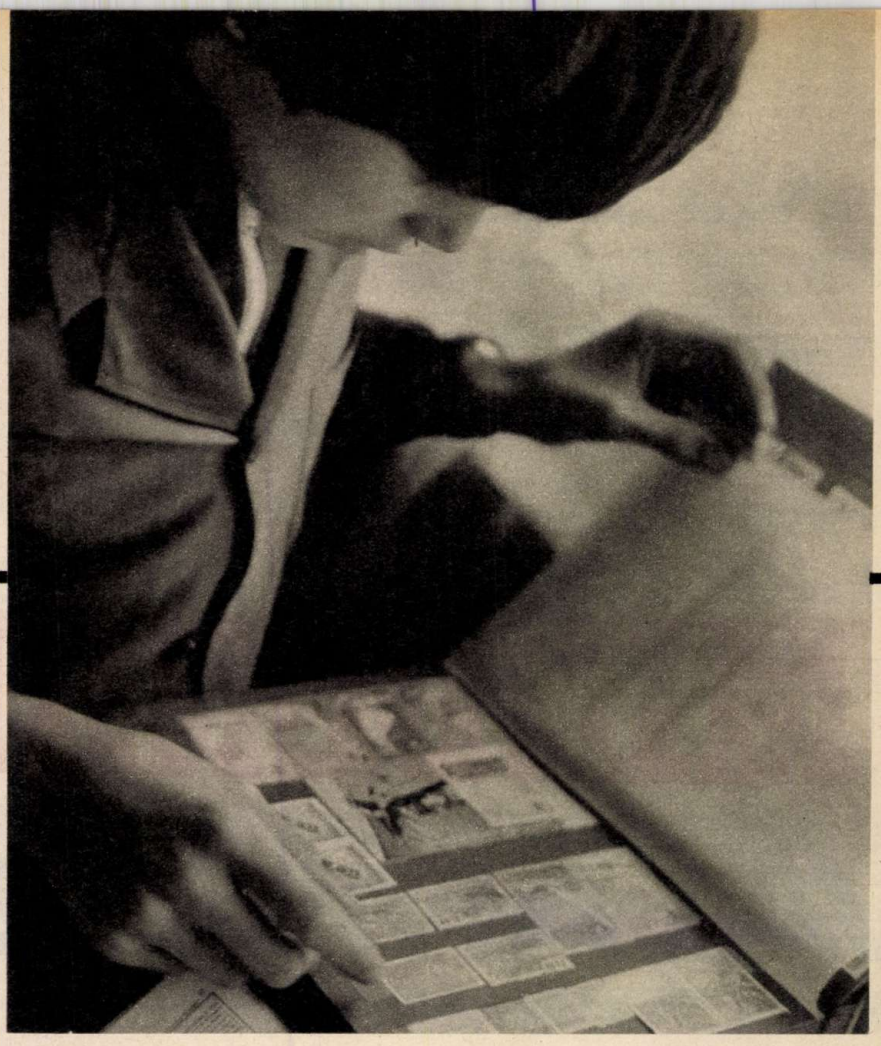

Irénke néni, a nagymacsi általános iskola történelemtanára, ahol csak teheti, szóba hozza Halász Lajcsi kivételes képességét. Egyik ankétunkon így beszélt nyolcadikos tanítványáról:

— *Történelem-, fizika- és matematikatudása kiemelkedő. Emlékezőtehetsége pedig egyenesen legendába illő. Amikor átvettem az osztályt, szokásomhoz híven memóriapróbát tartottam. Még a tanév elején felolvastattam egy részt a könyvből, amelyről csak az évzáró előtti hetekben kezdtem kérdezősködni. Lajcsi szinte mondatról mondatra felmondta a régi leckét.*

A fiú édesanyja a következő történettel egészíti ki a tanárnő szavait.

— *Még nem ismerte a számokat, de már tudott számolni. Egyszer, amikor óvodába mentünk, felsoroltatta velem a házszámokat, s amikor jöttünk haza, legnagyobb meglepetésemre csökkenő sorrendben kezdte visszafelé számolni őket úgy, ahogy az űrhajók indításánál szokás.*

A FEJ MÉG NEM MINDEN

Váratlanul érkeztem Halászékhoz, de szerencsémre Lajcsi otthon volt. Éppen tanult. Azt azonban nehéz lett volna megállapítani, hogy melyik tantárggyal foglalkozik, mert sok-sok könyv, térkép, füzet hevert kinyitva előtte.

— *Itthon csak az írásbeli feladattal foglalkozom. És átnézem a könyvben azokat a részeket, amiről az iskolában nem beszéltünk. Ha odafigyelek az órán, nem lehet baj. Az éjjel felébredtem, s tanulni kezdtem az oroszt. Egyszeri hallás után soroltam fel magamnak az órán hallott ragokat.*

Édesanyja kritikusan közbeszólt.

— *Túlságosan bízik a fejében. Sajnos, mindig csak annyit tesz, amennyihez nem kell különösebb erőfeszítés. Az iskola vezetői már régen győzködnek bennünket, hogy magasabb iskolába járassuk, de én félek attól, hogy nem lesz kitartása. Szerintem még mindig jobb, ha a vasútnál megbecsült kocsirendezőként dolgozik, mint az édesapja, mintsem hogy egy teddide-teddoda mérnök legyen.*

ELINDUL-E

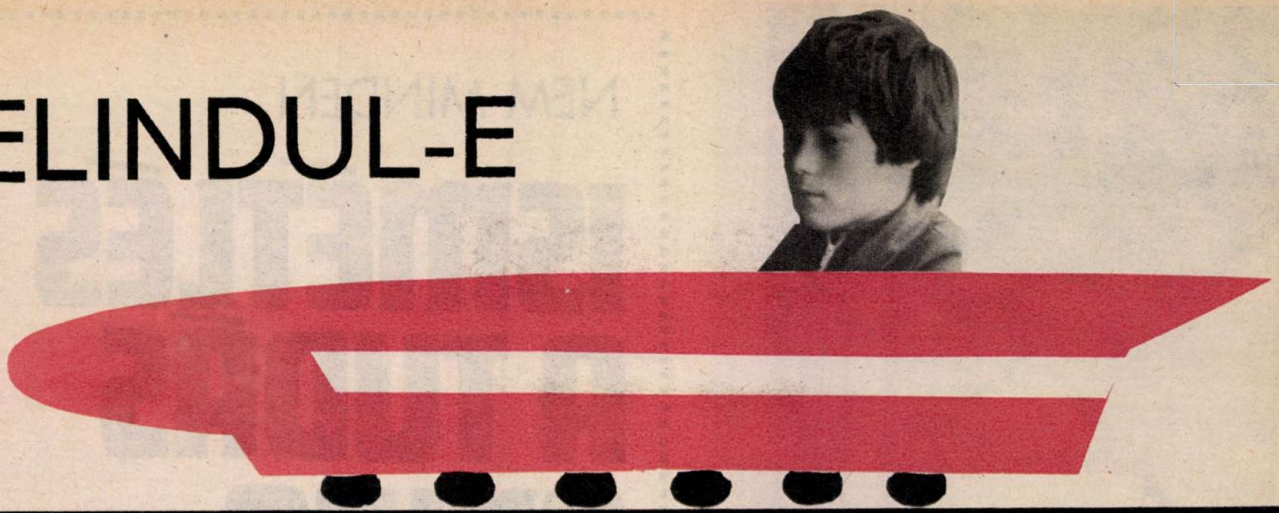

LAJCSI VONATA?

Lajcsi felállt, leemelt a polcról egy halom könyvet.

— *Ha engem érdekel valami, akár száz kötetet is átolvasok, hogy tudjak róla mindent.*

— És mi érdekel téged?

— *A mozdonyok. Aput gyakran elkísérem munkahelyére, a debreceni pályaudvarra. Egyik idősebb mozdonyvezető barátja, Gyula bácsi többször maga mellé ültetett a vezetőfülkébe. Képzeletben vele húztam le-fel a fogantyúkat, s ilyenkor úgy éreztem, hogy a széllel versenyzek.*

AZ ELTÉRÍTÉS HÁROM PILLANATA

Az embert életében sok minden megpróbálja eltéríteni eredeti céljától. A hobbit szórakozásnak tartjuk, de ha végiggondoljuk a dolgot, rájövünk, hogy többsége figyelemelterelő. Lajcsi például, ha rövid időre is, de hűtlen lett mozdonyaihoz, amikor a határban talált egy régi pénzt.

Rabul ejtette a gyűjtőszenvedély, és az a lehetőség, hogy egy nagyszabású régészeti felfedezés ismertté teheti szülőfaluját, a Hortobágy közelében épült kis települést. S mert több pénzre nem lelt, figyelme a bélyegek felé fordult. Egy-egy díszes példány megszerzése után úgy érezte, hogy történelmi és földrajzi ismerete is gyarapszik. De ahogy telt az album, úgy nőtt a gondja is. Rengeteg időt rabolt el tőle a „vadászat", a bélyegek rendszerezése.

Legutóbb Csipi szólt az életébe. Csipi a pulykakirály, amely két társával olyan kevélyen sétálgat udvarukon, mint egy felfuvalkodott páva, de a legkisebb megjegyzésre rögtön felfortyan, mérgesen kiabál.

Csipit és társait a fiú kedvéért szerezte meg édesanyja. Lajcsi szívesen játszik velük, legelteti, eteti őket. Figyeli fejlődésüket és feljegyez róluk mindent.

Látványosak és nagy testűek. De nem az udvar díszei. Amikor az éhség olyan nagy gond a világban, a húsuk miatt érdemes lenne a tenyésztésükkel többet foglalkozni.

— Mi akarsz lenni végül is?

— *Sokan a gimnáziumot ajánlják, hogy legyen időm a legmegfelelőbb pálya mellett kikötnöm. Én azonban azt beszéltem meg a szüleimmel és a húgommal, Klárival, hogy elsőnek a debreceni Landler Jenő Vasútgépészeti Szakközépiskola címét írom fel a pályaválasztási lapra. Végre felépült a házunk, szeretnék gyorsan szakmához jutni, hogy legalább a berendezésénél segíthessek.*

Lajcsi kitűnően rajzol. Rajzlapjairól leginkább autók és repülők „gördülnek" le.

— Mozdonyt nem rajzolsz?

— *Ritkán. A maiak nem tetszenek.*

— Szerinted milyennek kellene lenniük?

SZIVARVONAT

— *Az én vonatom inkább egy szivarhoz hasonlítható. Áramvonalas, hegyes orrú, valósággal hasítja maga előtt a levegőt. Az autóm is eltér a szokásostól. Plutó—7-nek olyan az eleje, mint egy gúlának a csúcsa. Számításom szerint egyelőre 170 km-es sebességre képes. De a lóerő növelésével a sebességet fokozni lehet. Én azonban inkább szárnyakat tervezek neki. Így nem lesznek majd az utakon forgalmi dugók, és az ember a hegyre is könnyen feljut vele.*

Lajcsi kissé kócosan ült könyvei fölött. Csendesen magyarázott, de az arcán látszott, hogy a szívét-lelkét-agyát majd szétfeszíti a tettvágy.

Amikor történelemtanára felszólalt az érdekében, még kérdéses volt továbbtanulása. Közös összefogással azonban, úgy látszik, ez már rendeződik. S ha Lajcsinak akaratereje lesz hozzá, gyümölcsöztetheti képességeit.

A tanács ösztöndíjjal segíthetné a fiút, hogy továbbtanulása ne okozzon gondot a családnak, és hogy abba az iskolába mehessen, amelyet tanárai javasolnak. Tudom, hogy kellenek a jó mozdonyvezetők, az ügyes kezű vasútgépészek, de ahhoz, hogy lehagyhassuk a szelet, nagyobb szükség van arra, hogy az olyan merész képzeletű gyerekek, mint amilyen Lajcsi is, inkább a mérnöki asztal mellé üljenek, a holnapunkat tervezni.

Faragó György

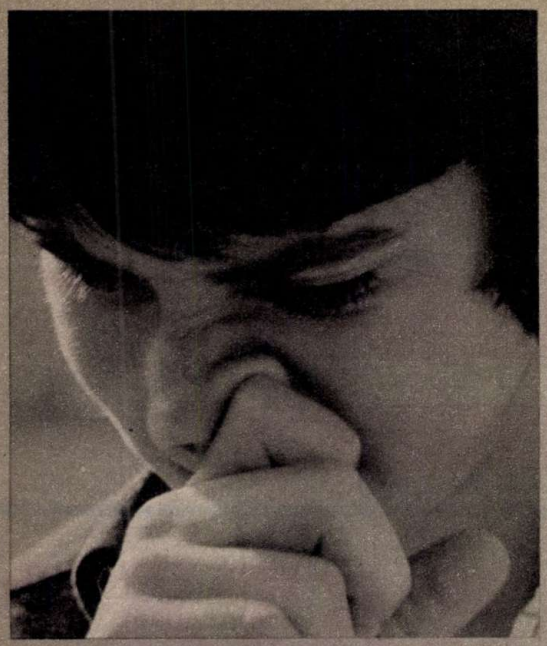

MAJD KILÁBALSZ

Mármint a bajból, hiszen előfordul, hogy becsúszik az egyes. Mindenképpen kudarc ez, hiszen lehet, hogy készültél, csak nem jól. Előfordulhatott az is, hogy elbliccelted a tanulást, mert remélted, hogy nem fogsz ma felelni. Magyarán szólva: a véletlenre bíztad magad. Hát többé ezt ne tedd, mert jöhet a másik egyes! Ha te akarod, könnyen kilábalsz a bajból. Rázd meg magad, mint a kiskutya – amikor kijön a vízből – és mondd: csak azért is!

NEM MINDEN

ISMÉTLÉS A TUDÁS ANYJA

Aki keres, sem talál egyetlen használható könyvet arról, hogyan lehet könnyen, gyorsan és hatékonyan tanulni. Pedig mindannyiunknak rettentő nagy szüksége lenne rá!

Természetesen a bukásról lesz szó. Ez a legkellemetlenebb dolog, ami iskolai életünkben megeshet. Nem tragédia, híressé vált, kiemelkedő teljesítményű emberekkel is megtörtént már, de ez sovány vigasz.

A bukás nem denevérszárnyú rém, amely váratlanul csap le az emberre; nem lehet a tanár állandósult rosszindulatának következménye, és a körülményekre sem kenhető. Elég hosszú időn át sok mindent rosszul csinál az, aki idáig jut.

A SZEMREHÁNYÁSOK CSAK ÁRTANAK

Aki megbukott, és ezért évet kell ismételnie, siralmas helyzetben van szülei és mások szenvedő ábrázata, prédikációi nélkül is. A szemrehányások már úgysem segítenek, csak megrontják a kapcsolatot.

Éppen elég nehéz év vár a bukott gyerekre! Új osztályba, idegenek, kisebbek közé kerül; ismét végig kell hallgatnia a többi — nem „elégtelenül" megtanult — tantárgy anyagát, némelyik már a könyökén jön ki.

A megértő környezet nem hánytorgatja föl a bukást; így az néhány év múlva jelentéktelen ballépéssé törpül.

Viszont van előnye is: másodszori nekirugaszkodásra nemcsak utólérhetjük, de „le is hagyhatjuk" magunkat — talán éppen a nevezett tantárgyban. Persze az okosabbak idejében felismerik a veszélyt.

OSTROMÁLLAPOT

A harcot a bukás ellen az első egyesnél kell kezdeni Még a kertésznek készülők se neveljenek „faiskolát". Aki év elején, közepén időt és energiát vél megtakarítani azzal, hogy egy-egy tantárgyat elhanyagol, valójában — később — egy egész évet elpocsékol.

Ezt persze könnyebb mondani, mint csinálni.

A kígyó, nézésével úgy megbűvöli az egeret, hogy az szegény moccanni sem bír. De mi nem vagyunk egerek, minket nem dermeszthet tétlenségre egy rossz felelet vagy dolgozat. Ha felismerjük a veszélyt, azonnal és határozottan lépjünk! Aki ebben a helyzetben hosszasan töprengeni kezd, az elveszett.

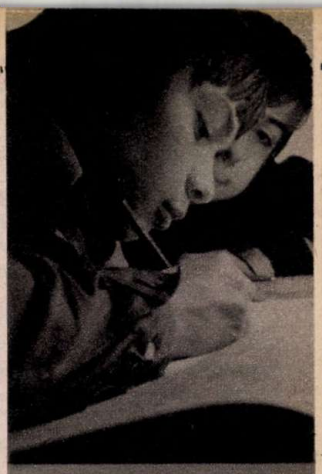

MEGTANULOK TANULNI (VI.)

Tisztázzuk sürgősen hogy miért nem megy nekünk az adott tárgy:

— Nincs érzékünk hozzá. *Ezzel mindenki szívesen takarózik, de ne hagyjuk magunkat! Ha másképp nem megy, használjuk fel a közvetett ön-ösztönzés csábos módszerét: egy lecke jól megtanulva = egy téli fagylalt. (Magunk között: nincs olyan tantárgy, amit kellő odafigyeléssel ne lehetne legalább kettesre megtanulni! — ez még a tornára, rajzra, énekre is érvényes.)*

— Nem érdekel minket. *Keressünk csipeszeket (a múltkor volt róluk szó), vagyis fedezzük fel a kínos-keserves tárgy összefüggését más, minket érdeklő dolgokkal! Pl. a matematika nemcsak számolgatás és képletgyártás, de a tervszerű gondolkodás iskolája; alapja a csillagászatnak, a fizikának, az orvostudománynak, a számítógép-technikának, az űrhajózásnak, sőt minden tudomány — még az irodalomtörténet is — használja statisztikai célokra. Mindamellett a legtöbb matematikus kalózkalandokkal vetekedő élményekről számol be, amíg eljut egy-egy következtetésre, megoldásra.*

— Nem kedveljük a tanárt. *Ő sem nagyon kedvel minket! Ez törvényszerű. Ne is érte, hanem magunkért tanuljunk. Ami nem megy, azt nem szeretjük; de amit tudunk csinálni, azt szeretjük is. Még a mosogatásban is lehet örömet találni, ha mást nem, azt, hogy túl vagyunk rajta.*

— Mellékes okokból szedtük meg magunkat egyesekkel. *Pl. rendszeresen otthon felejtjük a felszerelést. Ha a fotóriporter otthon hagyja a fényképezőgépét. nem tudja elvégezni a munkáját. Ez csak világos, nem?*

— Egyszerűen lusták vagyunk. *Vegyük figyelembe, hogy állítólag a majomtól és nem a fán csüngő lajhártól származunk. Hányszor mondjuk: most aztán már semmit sem csinálok! És belevetjük magunkat a fociba, a könyvbe, vagy barkácsolásba. Nincs unalmasabb a tétlenségnél!*

És ha mégsem megy? Akkor

HÁZITANÍTÓT

kell fogadnunk, aki lehet osztálytárs, idősebb iskolatárs, vagy felnőtt tanár. Szégyellni nem kell, mert még mindig jobb segítséggel megbirkózni a nehézségekkel, mint sehogy.

Minél felkészültebb a házitanító, annál hamarabb feleslegessé válik — ha mi is úgy akarjuk. Helyettünk ő nem tudja megtanulni a leckét, de segíteni sem tud, ha óráin játszadozunk, mindig másra tereljük a szót, vagy ellenségnek, az iskola „bérencének" tekintjük őt. Ne felejtsük el, kínos helyzetben van: pénzért próbál rávezetni minket az elvesztett ösvényre. Ne éljünk vissza azzal, hogy ő nem fegyelmezhet, büntethet, csak segíthet!

Minden feladat, amit sikerül elvégeznünk, örömmel tölt el minket, függetlenül attól, mekkora, és milyen célt szolgál. Játék, szórakozás közben is számtalan ilyen élményünk van: a rejtvény, a barkácsprobléma vagy a baráti összejövetel szívünk szerint való megoldása sikerélményt nyújt.

Miért fosztanánk meg magunkat ettől az iskolában?

(Folytatjuk)

Összeállította: Somhegyi Béla

Illusztráció: Endrődy István

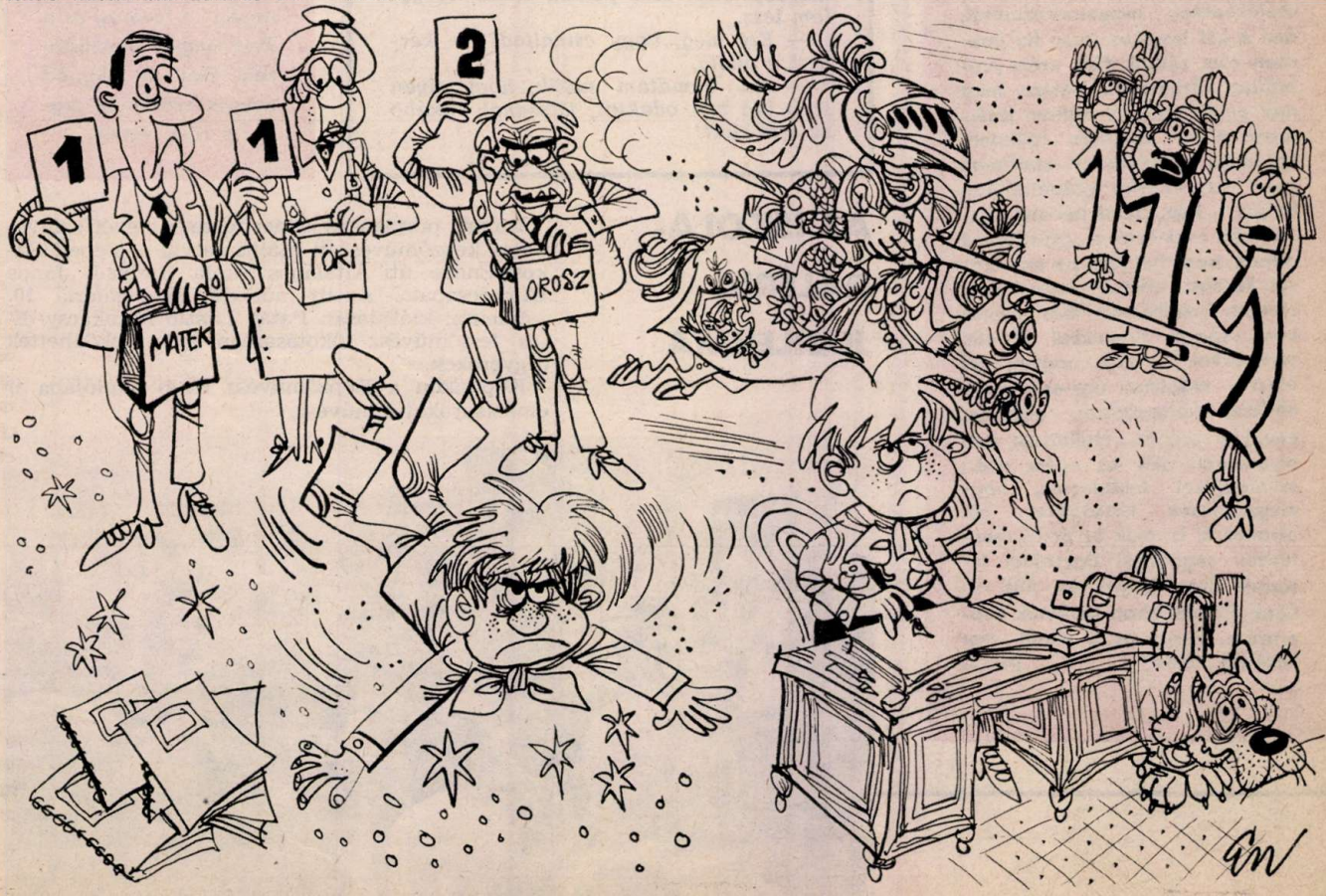

?!

Bocs, hogy közbeszólok, rugaszkodtam neki indulatos mondandómnak, megfeledkezve arról, hogy a televízió képernyőjének hiába is papolok. Mentségemül szolgáljon, a „Fiatalok órája" akkori adása felettébb ingerültté tett. Az természetesen engem is mélységesen megrendített, hogy két, tíz-egynéhány éves fiú baleset során életét vesztette, s a rendőrség csak hirdetés útján, hosszú idő elteltével tudta előkeríteni hozzátartozóikat, hogy azonosítsák az áldozatokat. Mondom, ez végtelenül elszomorított, mert valóban, miféle család veheti körül azokat a gyerekeket, akiknek hosszú távolléte senkinek sem tűnik fel, akik napokig nem hiányoznak senkinek sem. Mégsem ez késztetett szólásra, hanem mindaz, ami ennek ürügyén elhangzott a műsorban. A megszólaltatottak sok mindenről elmélkedtek, többek között az elidegenedésről, az új lakótelepek hatására, az aluljárókban virágzó banda-közösségekről, a családi élet felbomlásáról, a zenében való feloldódásról, a kapcsolatkeresésről. Általában arról, hogy a mai tizenévesek már csak ilyenek. Képtelenség felsorolni azt a sok rosszat, elkeserítő, szomorú jövőt sejtető cselekedetet, magatartásformát, ami a két tragikus sorsú fiú kapcsán rám zúdult. Hát ezért próbáltam közbeszólni, persze, mint már említettem, jól tudtam kísérletem eleve kudarcra ítéltetett. Így most mondom el: szerintem azért nem ennyire kiábrándítóan baljós a kép. Akad néhány gyerek, akit csak-csak megkérdeznek otthon, hogy hol járt, ha egy órával később érkezik haza, mint szokott. Találkoztam már elvétve nem csövező srácokkal is, sőt, olyanokkal is, akik nagyon jól érezték magukat egy-egy szakkörben, könyvtárban, edzésen, énekkari próbán. Hallottam már olyanokról, akik az egész nyári szünidejüket feláldozták, hogy megszépítsék községüket, sőt olyanokról is, akik az árvízi mentésben segítettek. Egyszóval léteznek ilyen lányok és fiúk is. Csak ők ritkábban kerülnek képernyőre. Pedig az ő életük sem kevésbé „téma" . . . (bőcs)

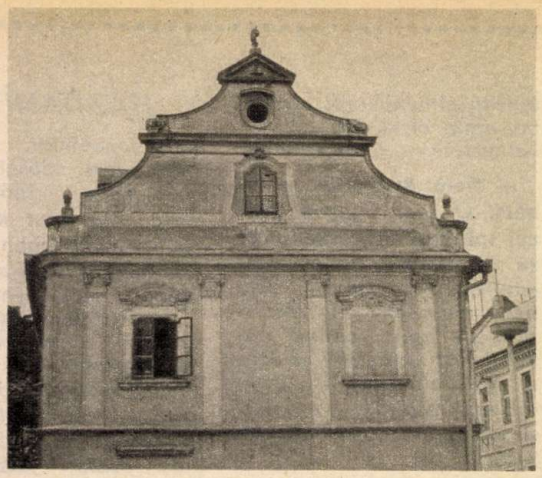

EGY KÉP — EGY MONDAT

Éppen kacsintott ez a ház, amikor lefényképeztük

A HÉT VICCE

Repülőn utazik egy focicsapat. A játékosok unatkoznak és elkezdik rugdosni a labdát. A pilóta hátraküldi a másodpilótát. Két percen belül nyugalom lesz.

— Ezt meg, hogy csináltad? — kérdezi a pilóta.

— Azt mondtam nekik, hogy olyan szép idő van odakint, játszanak inkább az ajtó előtt!

AZ ÖTVENHARMADIK

A szép és értékes bélyegek gyűjtői, a filatelisták szerint ez utóbbi évek legszínvonalasabb rendezvénye volt az ötvenharmadik bélyegnapi kiállítás. A Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetségének székházát — ahol tárlókban mutatták be az elmúlt időszak „termését" — több, mint nyolcezren keresték fel. Az ifjabb korosztály gyűjtői részére meghirdetett „játékos ifjúsági napon" a fővárosi és a Pest megyei filatelistákon kívül a Nógrád megyei szakkörök tagjai is részt vettek.

AZ ISKOLAGALÉRIA JUBILEUMA

Immár országosan ismertté tette nevét színvonalas képzőművészeti kiállításaival a csepeli Rákosi Endre úti Általános Iskola Hunyadi János Úttörőcsapata. Az itt működő iskolagalériá 10. jubileumi kiállításán Patay László Munkácsy-díjas festőművész alkotásaiban gyönyörködhettek a gyerekek.

Képünkön a Képzőművész Klub naplójába ír emléksorokat a művész.

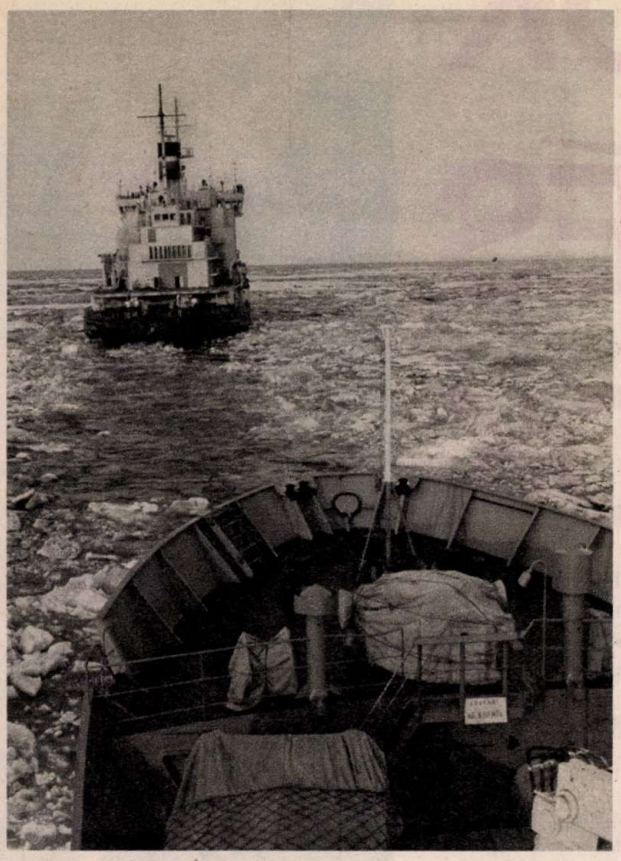

EXPEDÍCIÓ

A Szorokin Kapitány nevű jégtörő hajó szovjet tudósok egy csoportját szállította az Északi-tengerre. Az expedíció a jobb hajózhatóság, a kellő tengeri irányítás és a sarki övezetekkel kapcsolatos tudományos előrejelzés feladatait vizsgálta. (Fotó: APN)

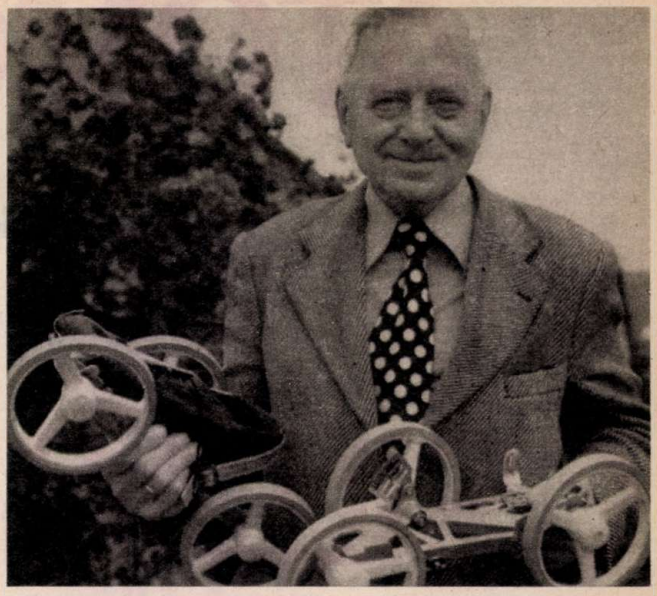

ROLLERCIPŐ

A roller két és három kerékkel gyártott változatai régóta ismertek. Az újabbakon fék is van, de Alexander Freiherr 72 éves tervező által készített roller mégis más, mint az előzőek. Tulajdonképpen a gördeszkát, a rollert és a görkorcsolyát egyesítette találmányával. A 16–19 cm széles rollercipőben biztonságosan és gyorsan lehet száguldozni. Nagyon jó fékberendezésével lejtőn lefelé is használható az ügyes kis készülék. A kanyarodást és a fékezést a lábfej elejének lefelé nyomásával lehet szabályozni.

SZÉLVIZSGÁLÓ

A tornádóorrnak nevezett szerkezet olyan érzékeny, mint az alkoholszonda. A legkisebb fuvallatot, a légmozgásnak a milliméter ezredrésznyi változását is jelzi. Igen rövid idő alatt nyolcezer mérést végez, s a mesterségesen keltett viharról pontos adatokat szolgáltat. A szakemberek véleménye szerint pontosabb, mint a radar.

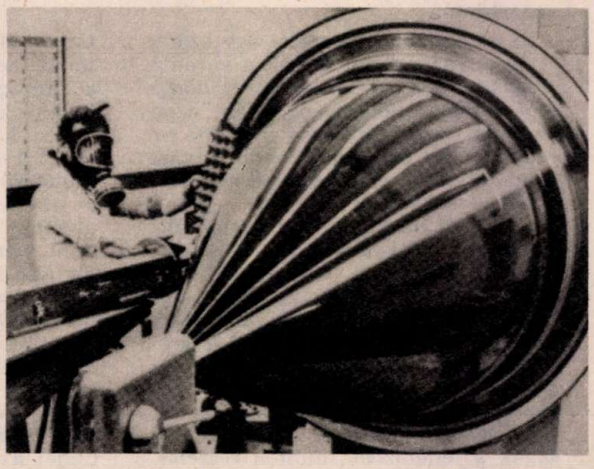

KÜLÖNÖS UTCA

Hódmezővásárhelyen kétezerhatszáz gyerek gyűlt össze Csongrád megyéből egy napra, hogy megnézze a „Pályaválasztási utcát". A megye üzemei, vállalatai tizenhét pavilonban táblók, filmek és gyakorlati bemutatók segítségével igyekeztek megismertetni a hetedikes-nyolcadikos vendégsereggel a különféle szakmákat. Kérdéseikre szakemberek adtak választ, eligazították őket a továbbtanulás, továbbképzés lehetőségei között, bemutattak egy-egy munkafolyamatot, többek között szakácsok, kőművesek, mélyés magasépítők adtak ízelítőt mindennapi munkájukból.

ATOMOK ÉS CSILLAGOK

A végtelenek keresztútján... (III.)

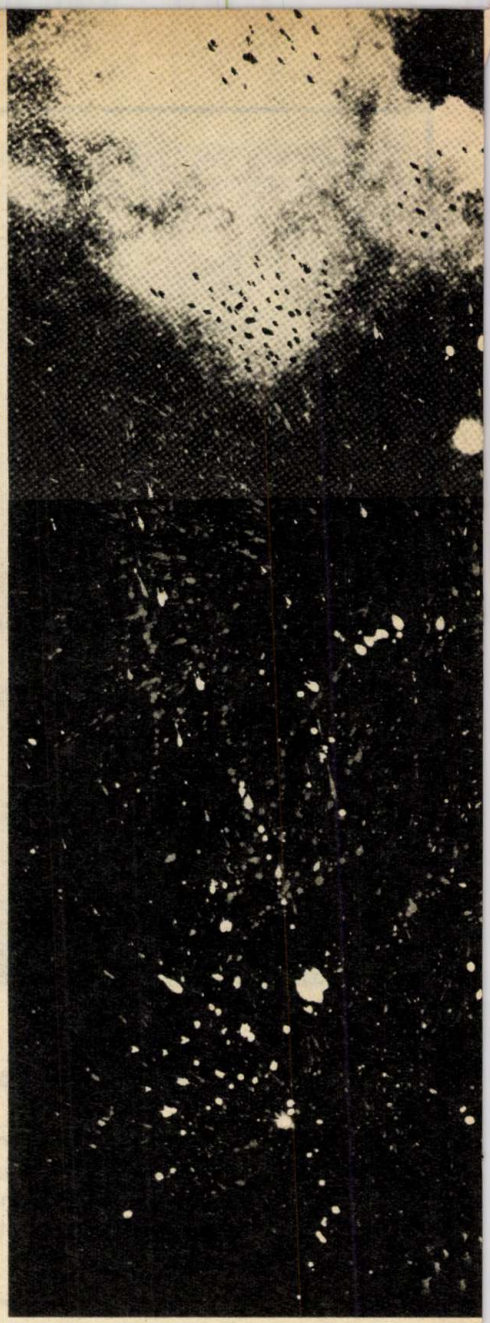

„Vegyük észre, hogy két szívdobbanás között eltelt idő körülbelül középen van csillagrendszerünk életkora, és az elektron atommag körüli keringésideje között. Mindebből úgy tűnik, hogy az ember valahol középhelyen van a makrokozmosz és a mikrokozmosz között, és egyforma mértékben képes kitekinteni a csillagok magasságai, vagy betekinteni az atomok mélységei felé."

(George Gamow)

Az előző fejezetben tehát eljutottunk odáig, hogy az általunk ma ismert világegyetem elképzelhetetlenül sűrű és forró (100 millió tonna/cm³, 10 milliárd C-fok!) „ősanyagának" tágulásával (Nagy Robbanás) megkezdődött az anyag fejlődésének csodálatos „színjátéka". Pontosabban: a színjátéknak az a körülbelül 20 milliárd éves „felvonása", amelyet ma többé-kevésbé ismerünk. Persze... emiatt semmiképpen sem kell elszontyolodnunk, ez a felvonás meglepő változatosságával és viharos eseményeivel bőven kárpótol a többiért is...

Az első „újszülöttek" — a legkülönbözőbb elemi részecskék — meglehetősen rövid életűek voltak. Ez egészen természetes, ha meggondoljuk, hogy az úgynevezett plazma — bár a robbanás okozta tágulással együtt rohamosan hűlni kezdett — hőmérséklete még hosszú ideig a néhányszor 10 millió fok felett maradt. Azt már tudjuk, hogy a hőmérséklet nem más, mint az anyag részecskéinek mozgási energiája. Mármost elképzelhető, hogy az ilyen óriási mozgási energiával rendelkező részecskék a mainál összehasonlíthatatlanul sűrűbb anyagban állandóan ütköztek. Ebből pedig az következik, hogy szakadatlanul **átalakultak egymásba**, élettartamuk a másodperc milliomod része körül ingadozott.

A rendkívül erős sugárzás — sűrűsége többszörösen felülmúlta a mai formában létező anyag sűrűségét — tehát egyrészt megakadályozta az anyag stabil építőköveinek — az atomoknak — a kialakulását, másrészt lehetetlenné tette, hogy a gravitáció bármilyen helyi csomósodást, sűrűsödést hozzon létre a tombolva táguló „masszában".

A döntő fordulat mintegy 3 millió évvel a Nagy Robbanás után következett be. A folyamatos tágulás következtében ekkor már meglehetősen „hűvösre" fordult az idő. Az elemi részek mozgási energiája már nem tudta legyőzni a protonok — az atommag pozitív töltésű alkotórészei — és az elektronok — az atommag körül „keringő" negatív töltésű részecskék — között fellépő elektrosztatikus vonzóerőt. Így aztán, ha száguldásuk közben találkoztak, többé nem tudták elhagyni egymást. Kialakult tehát az első stabil, gyakorlatilag végtelen élettartamú anyagi képződmény, a proton körül keringő elektron, azaz — **a hidrogénatom.**

És itt érdemes megállni egy szóra. Az anyag ugyanis ennek a parányi „szerkezetnek" a létrejöttével döntő lépést tett fejlődésének útján, azon az úton, amely sok-sok milliárd év múlva a legmagasabb rendű anyagi rendszer, **az emberi agyvelő kialakulásához vezetett!**

Az atom az anyag magasabb fejlettségi fokát képviseli az azt megelőző valamennyi állapotnak. Vegyük szemügyre az „éppen most" létrejött hidrogénatomot. Egyrészt mert ő az elsőszülött, másrészt ez a legegyszerűbb felépítésű valamennyi atom között. Egy protonból és egy elektronból „áll". Viszont az atomra, mint **egészre** merőben más tulajdonságok a jellemzőek, mint a **részeire,** a protonra és az elektronra. Az atom tehát nem egyszerűen részeinek „összege", hanem az anyag **minőségileg új megjelenési formája.** Pozitív és negatív töltésű alkotórészeivel ellentétben **elektromosan semleges,** a protonnal és az elektronnal ellentétben gyakorlatilag **korlátlan élettartamú,** és viselkedésére többé nem az elemi részek, hanem **a hidrogén kémiai tulajdonságai** a jellemzőek.

Ám a hidrogénatom más szempontból is figyelmet érdemel. Megszületésével ugyanis megteremtődött a lehetősége az egyre bonyolultabb atomok felépülésének, vagyis **a kémiai elemek kialakulásának.** A különböző kémiai elemek — mint tudjuk — csak atomjaik szerkezetében, bonyolultsági fokában különböznek egymástól, alkotórészeik ugyanazok. Ezt a tényt a **Mengyelejev-féle periódusos táblázat** mindennél szebben bizonyítja. A hidrogénatomot tehát úgy is tekinthetjük, mint első lépcsőjét **a szervetlen anyag fejlődésének, evolúciójának.**

*

És most vissza a végtelenbe, mert fontos események „szemtanúi" lehetünk! A nyomás és a hőmérséklet csökkenése ugyanis a hidrogénatom

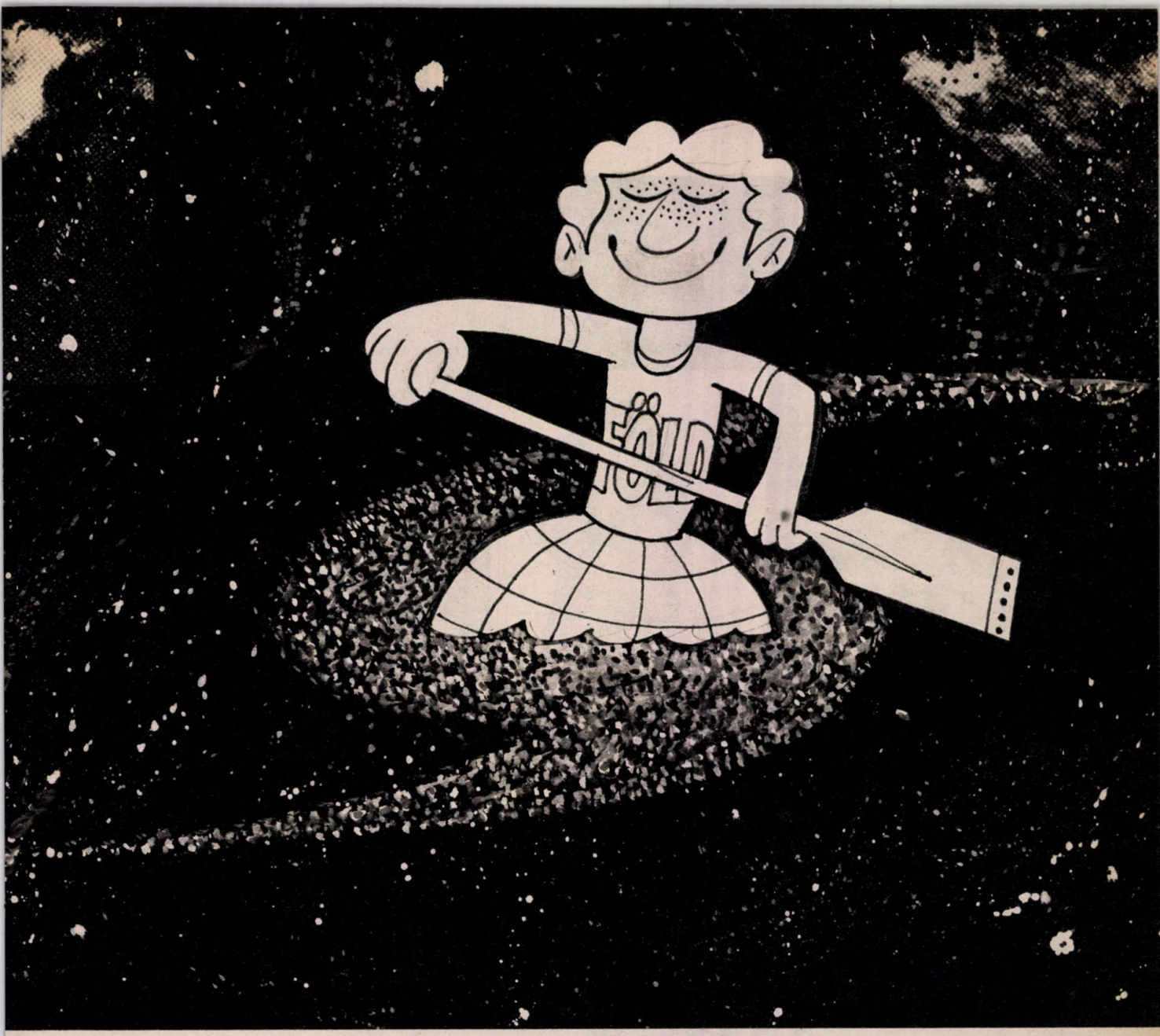

megszületésén kívül más fontos következménnyel is járt. A gravitáció immár eléggé erősnek bizonyult ahhoz, hogy zsugorítani kezdje a nagyobb tömegű hidrogénfelhőket. Márpedig az összepréselődő gáz hőmérséklete — tudjuk a fizikából — emelkedik. Ez a hőmérséklet-emelkedés kellően nagy tömegű gáz esetében, kellően nagy nyomás mellett elérheti akár a 10 millió C-fokot is. Akkor pedig... felrobban a gigantikus hidrogénbomba!

Finomabban fogalmazva: ezen a hőmérsékleten beindul a termonukleáris — magfúziós — energia által táplált roppant kohó, amelyben a hidrogén atommagok hélium atommagokká egyesülnek, miközben tömegük egy része hővé alakul. (Nagyjából ennek a folyamatnak a szelídített változatát szeretnénk megvalósítani ma az energiaéhség megoldására.) Ez a „kohó" évmilliárdokig sugározhatja fényét és hőjét a környező térbe, mindaddig, amíg teljes hidrogénkészletét „el nem égeti". Ilyen kohó tulajdonképpen a mi Napunk is, amely több mint 5 milliárd éve sugározza **változatlan energiáját** a Földre. (A kiemelt „változatlan energia" a későbbiekben nagyon fontos lesz!)

És ilyen kohók lényegében a fejünk fölött békésen hunyorgó csillagok is. Egy-egy hatalmas hidrogénfelhőnek természetesen nem minden pontjában egyformán erős a gravitációs tér — lévén a felhő nem teljesen „homogén", azaz tökéletesen egyforma sűrűségű — tehát egy-egy felhőből számtalan csillag született. Ily módon valóságos csillagszigetek, **galaxisok** jöttek létre, amelyek átmérője **százezer fényév** is lehet, és amelyek mindegyikében **sok-sok milliárd csillag** ragyog.

*

A világegyetem tehát felöltötte azt a képét, amilyennek ma látjuk. Azazhogy... várjunk csak! Az égbolton hunyorgó csillagok nemcsak térben vannak tőlünk irdatlanul messze, hanem **időben is.** Az első részben azzal „fenyegetőztünk", hogy időnként szót ejtünk arról, hogy a tér és az idő egymástól el nem választható fogalmak. Hát itt az alkalom. Azok a csillagok, amelyek **ma** ragyognak a fejünk felett, **ma** talán egészen más helyen vannak, és egészen másként néznek ki. Fényük ugyanis, amely **ma** jut a szemünkbe, száz, ezer, millió, vagy **akár milliárd évvel ezelőtt** kelt útra, és még az is elképzelhető, hogy **ma némelyikük már nem is létezik!**

Az idő tehát térben, és a tér időben is elválasztja egymástól a fentebb leírt módon keletkezett anyagszigeteket. Elég tehát egy pillantást vetni az éjszakai égre, hogy részed legyen egy kisebbfajta csodában, és **bepillants a világegyetem látszólag ködbe vesző múltjába!...**

(Folytatjuk)

Cser Gábor

A DIVATVONAL

Piros diszkóruha, kockás divatkabát... Jól láthatók a kényelmes, lezser divatvonalak

V,H,X

Az Ifjúsági Divatbizottság ezúttal a budapesti Fényes Elek Közgazdasági Szakközépiskolában tartotta meg divatbemutatóját. Megtudtuk, hogy a divatvonal: VHX. Ez azt jelenti, hogy a váll hangsúlyozott, kissé szélesített, a nadrágok szára szűkülő. Divat az egyenes szabású, alakot rejtő fazon, de maradt az X, vagyis a lezser, ám derékban szűkített, karcsúsított ruha.

Divatszín a bordó, lila, rózsaszín, ciklámen minden árnyalata, és ezek kombinációi, valamint az olívzöld és a dohánybarna. Ezekkel a színekkel (virág, öv, sapka, sál, kesztyű stb.) díszíthetitek, kiegészíthetitek régebbi ruhátokat, kabátotokat és máris divatosak lehettek.

A kabátok divatos alapanyaga a kordbársony, a műszőrme, a tűzött, vattázott, szintetikus ballon. A hosszú kabátok leginkább egyenes vonalúak.

Praktikusak, mert jól variálhatók a több részes együttesek, a szoknya-mellény, a nadrág-blúz stb.

Amint a fotón is látjátok, újdonság a csúcsos sapka. Figyelem! Minden sapkát jól le kell húzni a homlokra, szinte szemöldökig.

Jól sikerült ez a divatbemutató, az Ifjúsági Divatbizottság igazi ízlésformáló körutat tesz, amikor iskolákba, üzemi KISZ-szervezetekbe viszi el a bemutatókat. Nagyon jó, hogy az egyes modelleknél elmondják, melyik mennyibe kerül. És valóban a fiatalok pénztárcájára szabott árak ezek, s ami a fő, a bemutatott „cuccok" kaphatók az áruházakban.

Sportos öltözék, kordbársony nadrággal, amely csípőben nem szűk, ám a szára lefelé szűkülő

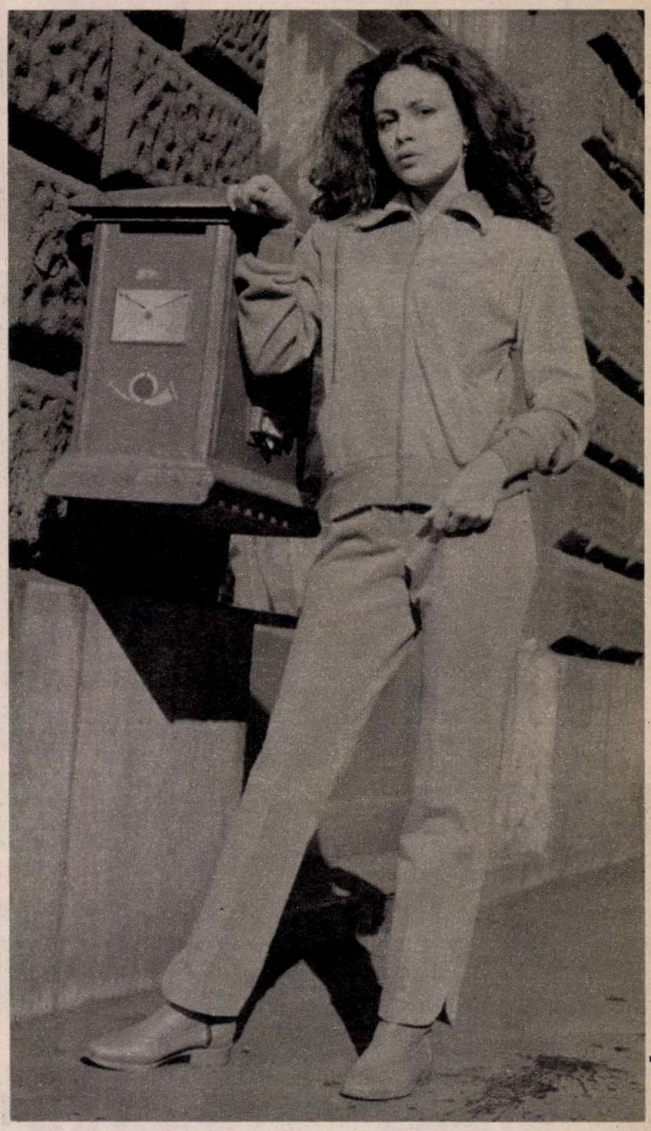

FOTÓ: WAGNER MARGIT

Kis kockás, nagy kockás, drapp és barna színösszeállításban. Dísze piros-sárga csokor

A variálható összeállítás. Minden darabja hordható egy másik szoknyával, pulóverrel . . .

Ez a címlapja annak a meghívónak, amellyel az Ifjúsági Divatbizottság a bemutatóra hív bennünket

A szoknyák bővülő vonalúak, gyakran ferdéből szabják, és mellénnyel egészítik ki

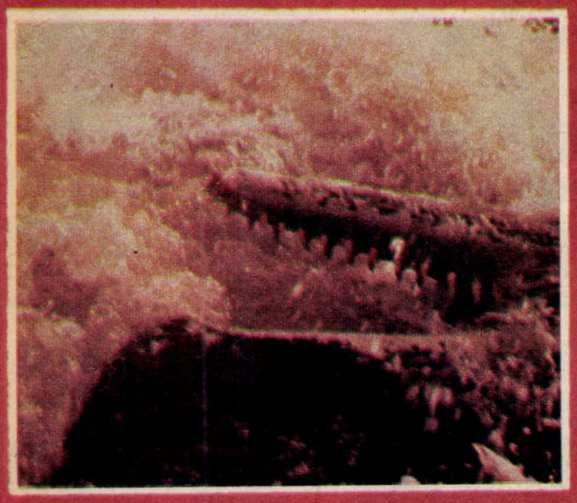

Olyan gyorsan úsznak, hogy „porzik" a víz utánuk

Ez az őrszem hátán „viseli" a tengeri kalózokkal történt ütközet nyomait

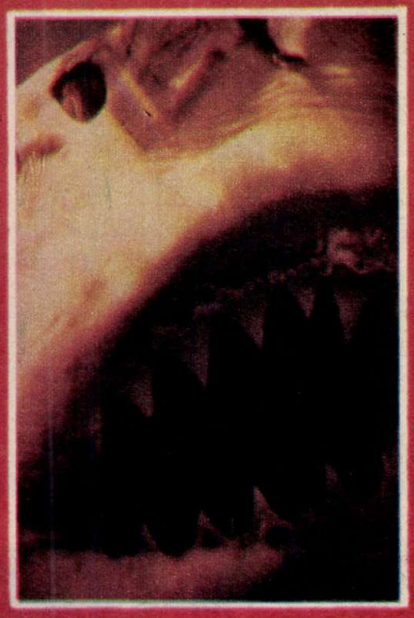

Rémisztő ez a nagy száj és ezek a hegyes fogak! Valóságos szörnyeteg!

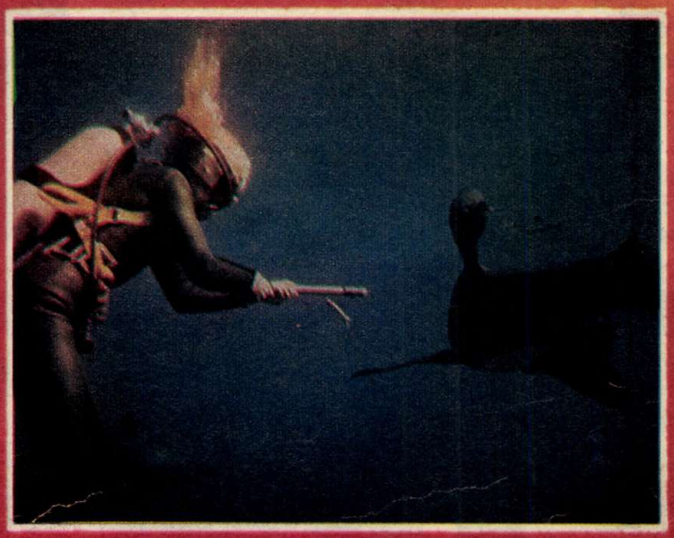

A cápavadász életét kockáztatva beúszik, hogy megküzdjön a fenevaddal

VÍZ ALATTI K

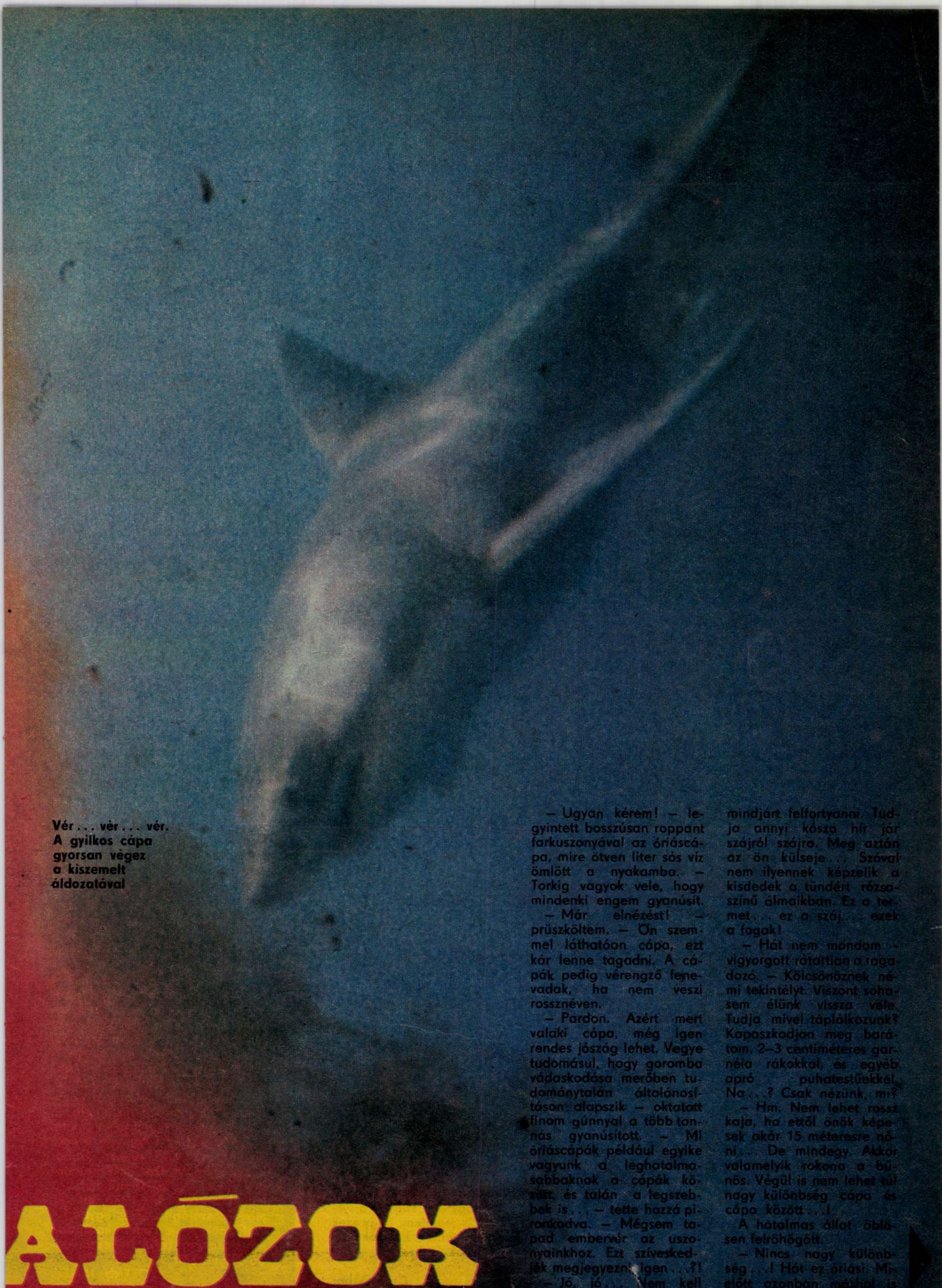

Vér . . . vér . . . vér. A gyilkos cápa gyorsan végez a kiszemelt áldozatával

ALÓZOK

– Ugyan kérem! – legyintett bosszúsan roppant farkuszonyával az óriáscápa, mire ötven liter sós víz ömlött a nyakamba. – Torkig vagyok vele, hogy mindenki engem gyanúsít.

– Már elnézést! – prüszköltem. – Ön szemmel láthatóan cápa, ezt kár lenne tagadni. A cápák pedig vérengző fenevadak, ha nem veszi rossznéven.

– Pardon. Azért mert valaki cápa, még igen rendes jószág lehet. Vegye tudomásul, hogy goromba vádaskodása merőben tudománytalan általánosításon alapszik – oktatott finom gúnnyal a több tonnás gyanúsított. – Mi óriáscápák például egyike vagyunk a leghatalmasabbaknak a cápák között, és talán a legszebbek is . . . – tette hozzá pironkodva. – Mégsem tapad embervér az uszonyainkhoz. Ezt szíveskedjék megjegyezni. Igen . . .?!

– Jó, jó . . . Nem kell mindjárt felfortyanni. Tudja annyi kósza hír jár szájról szájra. Meg aztán az ön külseje . . . Szóval nem ilyennek képzelik a kisdedek a tündért rózsaszínű álmaikban. Ez a termet . . . ez a száj . . . ezek a fogak!

– Hát nem mondom – vigyorgott rátartian a ragadozó. – Kölcsönöznek némi tekintélyt. Viszont sohasem élünk vissza vele. Tudja mivel táplálkozunk? Kapaszkodjon meg barátom, 2–3 centiméteres garnéla rákokkal, és egyéb apró . . . puhatestűekkel. Na . . .? Csak nézünk, mi?

– Hm. Nem lehet rossz kaja, ha ettől önök képesek akár 15 méterestre nőni . . . De mindegy. Akkor valamelyik rokona a bűnös. Végül is nem lehet túl nagy különbség cápa és cápa között . . .!

A hatalmas állat ablósan felröhögött.

– Nincs nagy különbség . . .! Hát ez óriási. Mi előtt azonban másfél is

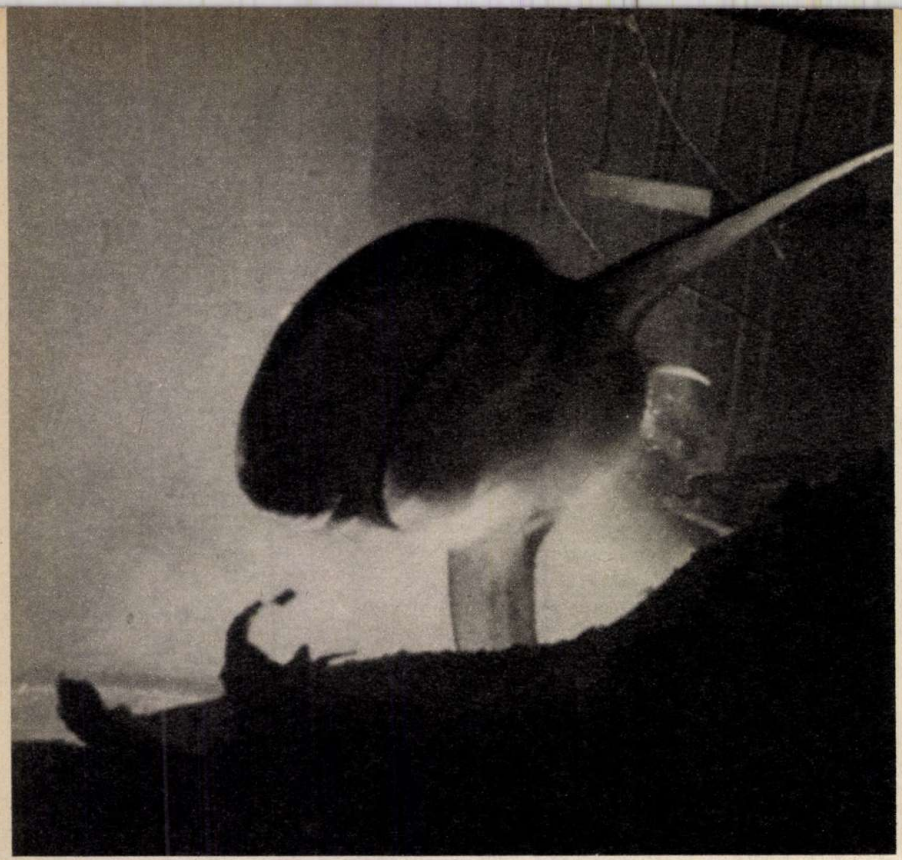

Az ólomsúlyú állat „otthonosan" mozog a vízben. Gyorsan tud lecsapni áldozatára, de fergetegesen képes menekülni is

hangoztatná ezt a kabarészínpadra kívánkozó nézetét, kedves barátom, elárulom önnek, hogy mintegy 250 cápafaj él jelenleg a világ vizeiben. Ezek közül a macskacápa hossza például az 1 métert sem éri el, és mindössze fél kilót nyom a latban. Az érdes cápa viszont csaknem 20 méteresre nő, és a súlya elérheti a 10 tonnát is. Soroljam a többit is? . . .

– Talán majd egy más alkalommal. Most arra vagyok kíváncsi, hogy végül is melyikük a gyilkos?

Az óriáscápa hirtelen zárkózott lett.

– Kérem, én nem tudok semmit. Különben is dolgom van. Na viszlát! . . .

– Há-há! Begyulladtunk, begyulladtunk?

– Be bizony. És ön is jobban tenné kedves barátom, ha követné a példámat. A fehér cápa vagy a kékcápa társaságát jobb minél messzebbre elkerülni . . . – ijedten a szája elé kapta az uszonyát, mert rájött, hogy elszólta magát.

– Folytassa a vallomását kérem, és ne tartson semmitől, amíg engem lát!

– Látszik, hogy ön semmit sem tud ezekről a vérszomjas fráterekről! – suttogta. – Ezek barátom 80 kilométeres sebességgel úszkálnak, ha a szükség úgy hozza. A szájukban rettentő sok, borotvaéles, 10 cm hosszúra is megnövő fogat viselnek, és mindenre lecsapnak, ami mozog!

– Hát ez aranyos. Van még valami? – kérdeztem bizonytalanul.

– A szaglásuk . . .! Az apró vércsík szagát fél kilométerről is megérzik. A vízben! . . . És ráadásul a meleg tengereket szeretik az elvetemültek!

– Jóságos ég! . . . Ez itt meleg tengernek számít?

– Annak.

– Akkor azonnal intézkedni kell! – fickándoztam. – A meleg tengerek partjain rengeteg strand működik . . . Emberek ezrei vannak állandó életveszélyben!

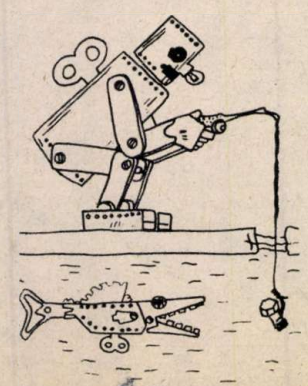

– Maradjon nyugodtan az istenért! . . . Most mondom, hogy a mozgás idecsalogatja őket. A strandolókat egyébként megbízhatóan védik a drótháló, az elekromos árammal telített drótkötelek, az őrszemek . . .

– Őrszemek! – visítottam. – Ugyan mit tehetnek az őrszemek?

– Természetesen figyelnek. A parthoz közeli sekély vízben szerencsére kilátszik a hátúszójuk azoknak a gazoknak. Ilyenkor az őrszemek megkongatják a vészharangot. A fürdőzők menekülnek, a szerződtetett cápavadász meg beúszik, hogy megküzdjön a fenevaddal. Felszerelése szigonyból, tőrből, de főleg bátorságból áll. Mit mondjak, nem egy lefutott meccs . . .

– Öö . . . nem kellene közelebb húzódnunk a parthoz. Minek az a szakadatlan fürdőzés, na nem igaz . . .!

– Egy feltétellel kiviszem – mondta az óriáscápa. – Ha köztünk marad, amit hallott. Nézze, nekem családom van . . .

Mindent megígértem, úgyhogy kint vagyok a vízből. És remélem, hogy ezek az elvetemült kalózok nem olvasnak újságot . . .

Cser Gábor

KEDVES ISMERŐS

Még mindig a „vándorlás"

Gemini görög szó, magyarul ikreket jelent. Az ikrek rendszerint együtt ünneplik születésnapjukat. Nos, a Gemini együttes 15 esztendeje „született". Az elmúlt 15 év alatt a tagok teljesen kicserélődtek. Viszont ami nem változott: a Gemini kezdettől fogva igényes-melodikus popzenét játszik. Az együttes 1968-tól a mai napig két billentyűssel, a fender zongorán játszó Papp Imrével és a pianinón zsonglőrködő Markó Andrással büszkélkedhet. 1970-ben már a legjobbak között találjuk a Geminit, s akkor – ami egyedülálló a hazai poptörténetben – tizenkét klubjuk volt az országban. Az itthoni sikerek mellett egyre többet koncerteznek a környező szocialista országokban, főleg a Szovjetunióban. A pontosan tolmácsolt külföldi dalok mellett saját szerzeményeik – a „Labda", a „Trojka dal", a „Semmi sem tart örökké" – hónapokig vezetik a különböző slágerlistákat. A Gemini legnagyobb sikerét – a „Vándorlás a hosszú úton" című szerzeményt – vállára vette a nosztalgiahullám, ezért most, 1980-ban a legkeresettebb felvételek közé tartozik.

Munkásságuk nemcsak a 3–4 perces popszámokra korlátozódik, ugyanis azon kevés zenekarok közé számítanak, akik sokat tettek a popzene és a színpadi művészetek közelítéséért. 1977-ben érkeztek el minden zenekar álmához: a nagylemezhez. A lemez kevés híján kétszeres aranylemez lett, amely a hazai piacon százezer eladott példányt jelent.

A két „őstag": Papp és Markó mellett ma már Albert Gábor basszusgitáros, Dávid Gábor dobos játszanak a Geminiben. A különlegesség sem maradt el, mivel a szólógitáros és egyben a szólóénekes a már korábban nagy szakmai tekintélynek örvendő Szigeti Edit.

ZOLTÁN JÁNOS

PAJTĀS
GEMINI

A MEDVE-KOPONYÁK TITKA

Ötödikesek, ti már új könyvből tanuljátok a régmúlt idők történelmét. Megújul a RÉGEN VOLT, HOGY IS VOLT című olvasókönyv is. Sajnos azt még nem vehetitek kézbe, mert csak jövőre kerül ki a nyomdából. Hogy mégis kellőképpen bővíthessétek történelmi ismereteiteket, mostantól kezdve rendszeresen közlünk tananyagotokhoz illő olvasmányokat. Írójuk Filla István történész. (Ő írta a tankönyveteket is.) Reméljük, hogy nemcsak ti, hanem a nagyobbak is szívesen olvassák el mindegyiket.

Az ősemberek nyomait kutató régészeket sok meglepetés érte, amikor hozzákezdtek a délnyugat-európai (mai Spanyolország, Franciaország) barlangok feltárásához. A régészek az ősember olyan szokásait, hiedelmeit tárták fel, amelyeknek maradványai itt-ott még ma is fellelhetők.

Képzeletben kövessük a régészek útját, és látogassunk el két híres őskori barlangba.

Amikor a régészek behatoltak a magasan fekvő svájci Drachenloch (a szó jelentése: sárkánylyuk) nevű barlangba, különös látványra bukkantak. A barlangban több tízezer évvel ezelőtt járhatott az ember, mert a bejáratát az utolsó jégkorszakban a hó és jég teljesen elborította. Ebben a barlangban soha nem laktak, kőeszközöknek, fegyvereknek, tűzhelynek nyoma sem volt. Találtak ellenben a sziklák repedéseibe helyezett és orrukkal a barlang közepe felé fordított 23 megnyúzatlan barlangi medvekoponyát. További koponyák és lábszárcsontok szabályosan összerakva kőlapok közé voltak elhelyezve.

Eltemetett medvefejeket több helyen is találtak a kutatók, így például hazánk területén az istállóskői barlang sziklarepedéseiben. Egyes nyugat-európai barlangokban a medvefejeket orrukkal a kijárat felé fordítva, kövekkel kirakott gödrökbe temették.

Az ősemberek legrejtélyesebb hagyatékára 1922-ben Norbert Casteret (kasztré), fiatal francia kutató a Pireneus-hegység egyik nehezen hozzáférhető barlangjában bukkant rá. A barlang rejtett kincse egy agyagból formált, nyíllövésektől sérült fejetlen medveszobor volt. A tudósok alapos vizsgálatok után megállapították, hogy a szobornak soha nem volt anyagból készült feje. A szobor lába előtt ott hevert egy valóságos medvekopo-

A medve is a totemállatok közé tartozott. Az ősemberek ugyanis azt tartották, hogy nemzetségük az őket erőben és ügyességben felülmúló állatoktól származik. A medvének bizony bámulni való ereje van

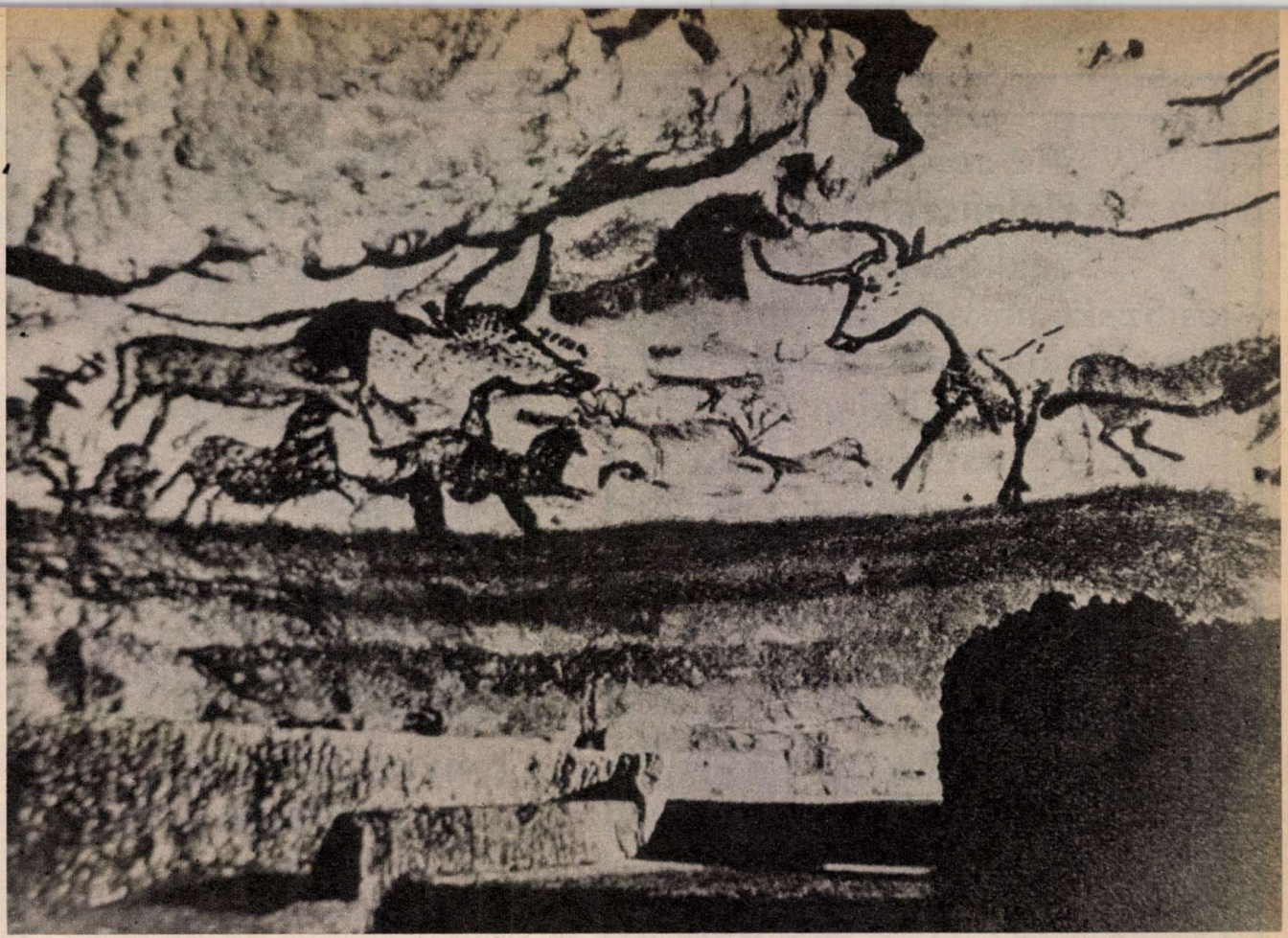

Már az ősember is szeretett rajzolni. Rendszerint állatképekkel díszítette barlangja falát. Ezek varázslatos célokat szolgáltak. Képünk a lascauxi (Franciaország) barlang rajzát ábrázolja

nya, a nyakcsonkon pedig látszott a lyuk, amelybe valamikor egy rúd illeszkedett. Erre a rúdra került a levágott medvefej, s így lett teljessé a medveszobor. Mindezt az is bizonyította, hogy a sok ezer év óta a barlangban álló szobrot egyenletes mázzal vonta be a cseppkő, s ugyanilyen réteg borította a nyak csonka felszínét.

A barlangok sziklarepedéseiben eltemetett medvefejek a totemizmusnak az emlékét őrzik. A totemizmus az a hiedelem, mely szerint az emberi közösségeket (nemzetségeket) rokoni kapcsolatok fűzik valamely állathoz, növényhez vagy tárgyhoz (például: kövekhez), és ezen keresztül egymáshoz is. Ez a hiedelem sok tízezer éven keresztül élt egyes néptörzsek körében, s nyomai még napjainkban is megtalálhatók. A néprajzkutatók több mint száz évvel ezelőtt például az indiánoknál találkoztak azzal a hiedelemmel, hogy Farkas, Medve, Rénszarvas és hasonló nevű nemzetségek attól az állattól származnak, amelynek a nevét viselik. Hasonlót tapasztalunk Ausztrália őslakóinál is. A barlangok leletei tehát azt tanúsítják, hogy a totemizmus az ősidőben alakult ki, és terjedt el.

Az ősemberek megélhetésének a legfőbb forrása a vadászzsákmány volt. A vadat nagy becsben tartották. Tapasztalták, hogy egyik-másik állat erőben és ügyességben felülmúlja őket, ezért a vadállatot magukkal egyenrangúnak tekintették. Egy-egy embercsoport (nemzetség) sok ezer éven át nagy gyakorlatra tett szert valamely állat vadászatában. Az állat elejtésétől függött a közösség élelme, fennmaradása. Tisztelték is „saját vadjukat", amely őket a húsával táplálta. Mivel az ősemberek akkor csak az emberek közötti rokonsági kapcsolatot ismerték, azt az állatot, amelytől életük függött, nem is tudták másként elképzelni, csak mint rokonukat, mint az embercsoport szülőjét, ősét. Így alakult ki a totemizmus, vagyis az a hiedelem, hogy egyes embercsoportok egy bizonyos állattól származnak. Ez az állat a totem.

A totemizmus szoros velejárója lett a tabu (érinthetetlen, vagy amihez nem szabad hozzányúlni), vagyis a totemállat vadászatának és elfogyasztásának a tilalma. Az idők folyamán ugyanis, amikor az ősemberek más-más állatok vadászatában is sikereket értek el, saját vadjukat, hiedelmük szerinti vérrokonukat, a totemállatot már csak nagy szükség esetén, vagy bizonyos ünnepi alkalmakkor ejthették és fogyaszthatták el. Erre főleg nagy éhezés esetében került sor, de más vadak bősége esetén is a totemállat húsát fogyasztották azokon az ünnepi lakomákon, melyeken a közösség fiataljait férfivá avatták. A fiataloknak ugyanis miután a vadászat minden fortélyát elsajátították, bonyolult beavatási szertartásokon kellett átesniük. Azzal, hogy a totemállat húsából ettek, azonosultak a totemmel és váltak a közösség teljes értékű tagjává.

Az ősemberek a totemállatot az egyes embercsoportok oltalmazójának tekintették. Úgy képzelték, hogy elejtése az ő beleegyezésével történik. Ezért az állat fejét, vagyis a zsákmány értékes részét gondosan eltemették. A fej az ősemberek elképzelése szerint az egész állatot jelképezte, vagyis azt, hogy az „ős" érintetlen maradt. A fej eltemetése a totemős kiengesztelését célozta, hogy a totemállat engedje magát továbbra is elejteni.

történelem

A Soós István Élelmiszeripari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet budafoki borászati ágazata várja az általános iskola 8. osztályát végző fiúk és lányok jelentkezését borász szakra. Iskolánkban 3 éves szakmunkás és 4 éves szakközépiskolai képzés folyik. Kollégiumunk is van. Kérésre tájékoztatót küldünk. Címünk: Budapest (Budafok) Kossuth Lajos u. 83. 1221. Telefon: 465-755

1901 1976 BFGC BUDAFOKI BORÁSZATI ISKOLA

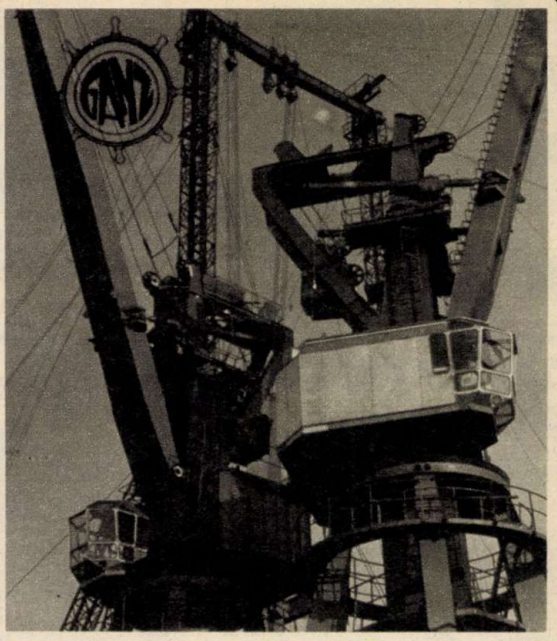

NYOLCADIKOSOK FIGYELEM!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba szakmát tanulni

szerkezeti lakatos, csőszerelő, gépszerelő, ács-állványozó, hegesztő, gépforgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő szakmákba.

A képzés ideje 3 év.

Amíg tanulsz, biztosítva van: a kollégiumi elhelyezés, korszerűen felszerelt tanműhely, a tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 250—500 forintig társadalmi ösztöndíj, napi 3 forint térítésért ebéd, nyereségrészesedés, üdülés balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőség vállalatunk 8 sportszakosztályában.

Szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség,

munkába álláskor 1500—2000,— Ft juttatás,
modern munkásszálloda,
jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

MHD. központi oktatási osztály
Budapest, Váci u. 202. 1904. Telefon: 401-562.

MHD. Tiszafüredi Gyáregység
Tiszafüred. Telefon: 53.

MHD. Balatonfüredi Gyáregység
Balatonfüred. Telefon: 525.

MHD. Váci Gyáregység
Vác, Derecskei dűlő. Telefon 223.

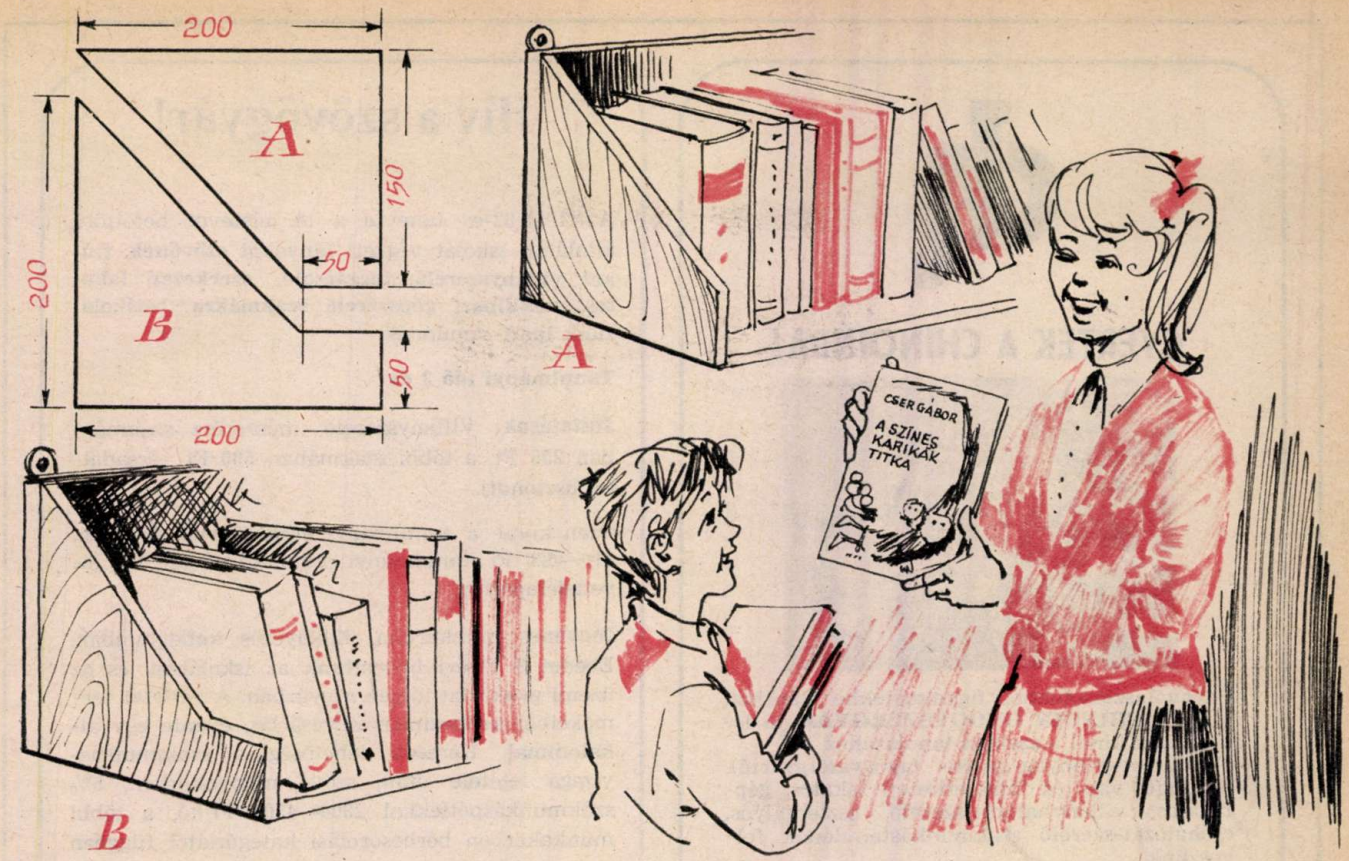

BARKÁCSOLJUNK KÖNYVESPOLCOT!

Aki szeret olvasni, szereti gyűjteni a szép és jó könyveket, hamarosan rájön, hogy a könyveknek hozzáférhető helyen kell lenniük. Ez a helyzet a tankönyvekkel is. Készítsünk hát könyvespolcot!

Csiszolópapír, szalagvas, szög, facsavar, fűrész, csavarhúzó, fagitt, kalapács, festék és természetesen faanyag szükséges hozzá.

RAJZ SZERINT Vásároljunk barkácsboltban, vagy fatelepen annyi 20 milliméter vastag gyalult deszkát, hogy az alábbi darabokat szabhassuk le belőle: 2 db 640×200 milliméterest, 2 db 200×200 millimétereset, 1 db 600×200 milliméterest és 1 db 600×160 milliméterest. Ha ezeket a rajz szerint szabjuk le, egy nagyobb és egy kisebb könyvespolcot készíthetünk belőlük. (A rajzon a méreteket milliméterben adtuk meg.)

OLDALSZABÁS. Az első lépés: a deszkából le kell vágnod két 200×200 milliméteres darabot. Ezután mindkettőre felrajzolod az AB ábra vágási vonalát. Két irányból fűrészeld be a deszkát, és a lapjára merőlegesen tartsd a fűrészt! Most fogd össze a két-két egyforma darabot, és fareszelővel, csiszolópapírral tedd egyformává őket.

TARTÓLAPOK Ha sikerült a barkácsboltban vagy otthon megfelelő méretű darabokat találnod, csak külön-külön össze kell illesztened őket az oldallapokkal, majd összeszegezned. Úgy illeszd össze a három darabot, hogy elöl egy síkba kerüljenek az élek. Ha hátul nem illeszkednének az élek pontosan, összeszegezés után fareszelővel, majd dörzspapírral hozd egy síkba őket.

HÁTLAPOK A hátlapok pontos méretét már magadnak kell meghatároznod, hiszen ha pontosan mértél, akkor is lehet néhány milliméter eltérés a fűrészelés, a reszelés miatt. Fektesd tehát az anyag egyik szélére a félkész darabot, és a másik széle mellett rajzold meg a vágásvonalat. Összegezéskor vigyázz, a szegek le ne hasítsák az oldalfal sarkait. Mivel már egy darabban van mindkét könyvespolcod, szépen csiszold le az éles sarkokat, fagittel tömd be a kisebb-nagyobb lyukakat, a fűrészelés egyenetlenségeit.

FELFÜGGESZTÉS Tizenöt-húsz milliméter széles, egy milliméter vastag szalagvasból vágj vagy fűrészelj le négy darab 100 milliméteres darabot. A sarkait kerekítsd le. Fúrj minden lemez egyik végére hatos furatot, majd kétkét három millimétereset középre és a másik végére. Ezeket a tartólemezeket úgy erősítsd a polcok hátlapjára, hogy a hármas furatokon előfúrás után becsavart 2–2,5 milliméter vastag és legalább 20 milliméter hosszú facsavar az oldalfalat is megfogja. A hatos furatnak természetesen a deszkalap fölé kell kerülnie, hogy rajta keresztül vastagabb facsavarral a falra erősíthesd a polcot.

FESTÉS Ha a gittelés teljesen megszáradt a mélyedésekben, először durvább, majd finomabb dörzspapírral csiszold át a felületeket. Az éleket csak annyira kell lekerekítened, hogy a tenyered már ne érezze élesnek, sértőnek. Csiszolás után puha ronggyal töröld le a felületét, és csak aztán nyúlj festékhez. Élénk színeket válassz, a vágási síkokat esetleg teljesen fehérre festheted. Gondolj a szoba színösszhangjára is!

Gebri Antal

GYERTEK A CHINOINBA!

Pályaválasztásotokhoz figyelmetekbe ajánljuk, hogy a **CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR** jó lehetőséget kínál a szakma tanulásához.
Fiúkat vegyianyag-gyártó (gyógyszergyártó), hegesztő, vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, villanyhálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak felveszünk.
Lányokat vegyianyag-gyártó (gyógyszergyártó) tanulónak alkalmazunk.
Vegyianyag-gyártó (gyógyszergyártó) tanulóinkat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.
Vállalati ösztöndíjat adunk.
Címünk:
CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
Budapest IV., Tó u. 1—5. Oktatási osztály.
Telefon: 690-900/531-es mellék és
CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
Budapest XXII., (Nagytétény) Bányalég u. 2. személyzeti osztály
Írásbeli jelentkezés: 1325 Budapest, Postafiók 110.

Hív a szövőgyár!

Az 1981/82-es tanévre a 14. életévet betöltött, általános iskolát végzett lányokat **szövőnek,** fiúkat **villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő szakmákra** beiskolázunk ipari tanulónak.

Tanulmányi idő 3 év

Juttatások: Villanyszerelő, műszerész szakmákban 250 Ft, a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj.

Ezen kívül a tanulmányi eredménytől függően, 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj és 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idején a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás, évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után, szövő munkakörben, 5% szakmunkáspótlékkal 2800—4500 Ft/hó, a többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

[redacted]
PATEX
[redacted]

Jelentkezni lehet személyesen, szombat kivételével bármely munkanapon, 8—15 óráig. Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

CÍM: PATEX ANGYALFÖLDI SZÖVŐGYÁR személyzeti osztály, 1135 Budapest XIII., Fáy u. 81—83.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK, FIGYELEM!

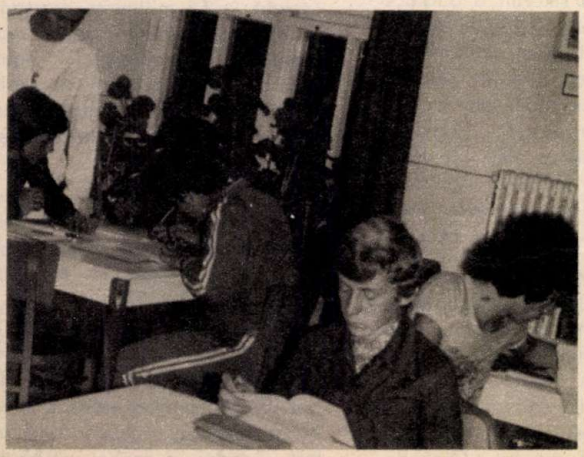

Kőműves, ács-állványozó, hidegburkoló, fapadozó-műanyagburkoló, szobafestő-mázoló, víz-gázszerelő, központifűtés-szerelő, villanyszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, épületasztalos szakmunkástanulóknak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1981-ben betöltik, és az általános iskolát elvégezték, illetve akik jelenleg a 8. osztály tanulói.

Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont, teljes ellátást, tanulmányaikban szakképzett nevelőtanári felügyeletet és segítséget biztosítunk.

Biztosítunk rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, társadalmi ösztöndíjat, különböző sportolási, kulturálódási lehetőségeket is.

Az alapösztöndíjon kívül havonta valamennyi szakmában 250,— Ft társadalmi ösztöndíj bérkiegészítésre is van lehetőség.
Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

Pontos címünk: Fővárosi 3. sz. Építőipari Vállalat szakoktatási csoport Bp. XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300/161 mellék.